

PASSA

TYGODNIK SĄSIADÓW

URSYNÓW • MOKOTÓW • WILANÓW • LESZNOWOLA • PIASECZNO • KONSTANCIN - JEZIORNA

10 listopada 2022 czasopismo bezpłatne Nr 45 (1136)

www.passa.waw.pl

WYCHODZI OD 2000 ROKÓW

ISSN 1640-405X

BIURO KUCHAREK SZEŚĆ

Zamów on-line na www.kucharekszesc.pl

Zamów telefonicznie
(22) 855 00 55

Konsultacje na Mokotowie

Czyt. str. 3 i 6

104 lata Niepodległej!

Czyt. str. 8

Parking czeka na auta

Czyt. str. 4

Rzecznik Praw Uczniowskich

Czyt. str. 8

Tak ma wyglądać Skra

Czyt. str. 11

Daj Panu Bogu szansę, kawalerze...

uprzedził, że nie zamierza dłużej tolerować agresywnych zachowań wierzących mu nieustannie unijnych struktur, które wcale nie chcą go słuchać, wysuwając jednocześnie całkowicie niezrozumiałe i szalenczo wygórowane żądania wobec naszej umiłowanej i praworządnej ojczyzny. Zdający sobie sprawę z własnego geniuszu stand-upper stwierdził – by the way – że „nie ma na świecie wielu ludzi mądrzejszych niż ja”, wzbudzając aplauz starannie dobranej grupy słuchaczy. Być może, nawiązał tym samym do postaci Jarosława Mądrego, wielkiego księcia Rusi Kijowskiej (do 1054 roku), wcześniej będącego namiestnikiem w Nowogrodzie z ramienia swego ojca Włodzimierza Wielkiego (może stąd imiennik niegdyśszego władcy czuje się teraz panem na Nowogrodzkiej?).

Tak jak dzisiejszy stand-upper J. wszedł w jawny konflikt z Unią Europejską, tak i Jarosław Mądry usiłował wojować z nowym Rzymem – Konstantynopolem, czyli z Bizancjum. I ostro dostał w d...pę. Powiódłszy na śmierć blisko połowę swojej 10-tysięcznej armii, musiał powiedzieć: Constantinopolis adieu! Dużo wcześniej salwował się ucieczką do Nowogrodu, rozbitą przez wojów Bolesława Chrobrego. Jako wielki książę kijowski zebrał do kupy szereg praw zwyczajowych, tworząc swoisty kodeks pod nazwą Prawda Ruska. Jeśli się spojrzy na poczynania współczesnego Jarosława Mądrego i jego sojuszników, to wygląda na to, że w Prawdzie Ruskiej dostrzegają swój ideał, co nie za bardzo podoba się Unii Europejskiej, ale za to może się podobać obecnemu księciu moskiewskiemu

Wspomnianego adresu bynajmniej Jarosławowi nie zazdrościsz. Ani też policyjnych regimentów, ochraniających często jego wystąpienia, a na co dzień rodzinny dom na Żoliborzu przy ulicy, gdzie kiedyś dużo sławniejszym miejscem był popularny burdel. Ta ostatnia instytucja akurat, aniśmy się obejrżeli, rozszerzyła się niepostrzeżenie na cały kraj, wzbudzając z jednej strony wyraźny zachwyt wspomnianego stand-uppera, z drugiej zaś – zgrozę w Unii Europejskiej, do której pan J. stracił najwyraźniej cierpliwość, widząc, jak bardzo ta zagrażająca naszej suwerenności organizacja kontynentalna szkodzi Polsce. Już latem

mu Władymirowi Władymirowiczowi Putinowi, nowemu najeźdźcy Rusi Kijowskiej. Wygląda na to, że historia zatoczyła koło. **A**raz wyklada się młodzieży szkolnej na nowo. A młodzież może się potem dokształcić w w kuźni rządzących kadry, zważając na wiadomo dlaczego w zakulisowych kręgach – Collegium Tutmanum czy czymś w podobie i uznanej dziś przez ekspertów lepszego sortu za polską uczelnię numer jeden.

RYŚ. PETRO/AUGUST

za, którzy z racji utrzymywania oficjalnie celibatu nie muszą troszczyć się o zdrowie, wychowanie, a przede wszystkim utrzymanie swoich pociech, bo ich w zasadzie nie mają – z wyjątkiem tych, które im zdarzy się spłodzić w „niskakramentalnym” związku.

Zyjący od lat tylko w towarzystwie kota stand-upper J. również nie musi martwić się o teraźniejszy byt, zdrowie i przyszłość swoich dzieci, bo – pomijając jego obiadowe odkrycie towarzyskie – jakoś nikt nie słyszał o jego związkach z kobietą, a tym bardziej o spłodzeniu przez siebie potomstwa. Mimo to wciąż bezdzietny pan J., w najmniejszym stopniu nieprzyczyniający się do powiększenia biologicznej substancji narodu, ma pretensje do Polek, że nie rodzą tyle dzieci, ile on by chciał.

A sam to, człowieku, jakbyś wciąż pozostawał na tak dobrze znanym z czasów PRL – „bykowym”, pobieranym od panien, kawalerów oraz małżonków nieposiadających potomstwa? Może byś wreszcie coś spuścił z krzyża, zamiast mieć pretensje do innych? Tym bardziej, jak zgotowałeś polskim kobietom piekło. Bo wygląda na to, że chciałbyś widzieć wokół siebie same klacze rozplodowe, choć to zapewne nie spodobałoby się krytykującemu „hodowlę” ludzi autorowi szkolnego podręcznika Historia i Teraźniejszość. Jakby co, Pan Bóg chętnie powita na świecie twoje dzieci. Tylko daj, chłopie, Panu Bogu szansę... Polski lud czeka na twój płód. Bynajmniej nie polityczny.

MACIEJ PETRUCZENKO
PASSMITA
naczelnym@passa.waw.pl

mu Władymirowi Władymirowiczowi Putinowi, nowemu najeźdźcy Rusi Kijowskiej. Wygląda na to, że historia zatoczyła koło.

Araz wyklada się młodzieży szkolnej na nowo. A młodzież może się potem dokształcić w w kuźni rządzących kadry, zważając na wiadomo dlaczego w zakulisowych kręgach – Collegium Tutmanum czy czymś w podobie i uznanej dziś przez ekspertów lepszego sortu za polską uczelnię numer jeden.

Stand-upper Jarosław tymczasem nie ustaje w wysiłkach, by maksymalnie rozbawić swoją starannie wyselekcjonowaną publiczność. W najświeższym orędziu do swoich politycznych wielbicieli objawił takie prawdy, że wspomniana wyżej Ruska Prawda to mały pikus. Tym razem dał wykład socjologiczny, którego punktem wyjścia była gwałtownie malejąca dzietność społeczeństwa polskiego. Powołując się na dobrze poinformowane źródła mówca przekonywał,

że dzieciarni mamy za mało, bo młode kobiety w naszym kraju jeszcze przed ukończeniem 25. roku woła „dawać sobie w szyję” zamiast rodzić, jak Pan Bóg przykazał. Powiedział to, zdając sobie sprawę, jak jego partia wystraszyła płeć niewieściami w Polsce, praktycznie uniemożliwiając aborcję w sytuacji, gdy płód jest ciężko chory i decyzja o urodzeniu kalekiego lub martwego dziecka staje się po prostu okrutną perspektywą. Za rodzeniem za wszelką cenę opowiadają się często księ-

O alternatywach dla papierosa z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu

W roku 2022 Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu przypada na 17 listopada. Dzień ten, przypadający w trzeci czwartek listopada, ma już kilkudziesięcioletnią tradycję. Pomysł zrodził się w USA w Kalifornii, gdzie w 1974 roku zachęcono ponad milion palaczy do odstąpienia papierosów na jeden dzień. Oczywiście 24 godziny nie wystarczą – mają jedynie zachęcić do całkowitego porzucenia nałogu. Warto też poznać potencjalnie mniej szkodliwe alternatywy, które mogą być pomocne w trudnej „fazie przejściowej”.

Wielka Brytania jest jednym z krajów uznających oficjalnie e-papierosy za mniej szkodliwe od papierosów tradycyjnych. W ramach próby, którą przeprowadzono tam w zeszłym roku, palący pacjenci bez względu na to, z jakiego powodu trafili na SOR, otrzymywali urządzenie oraz mający wystarczyć na tydzień zapas płynu do e-papierosów. To kolejny brytyjski eksperyment, który miał badać wpływ wapowania na skuteczne zrywanie z nałogiem palenia. Podzieleni na grupy pacjenci zostali przebadani po jednym, trzech i sześciu miesiącach. Udział w eksperymencie wzięły szpitale w Norfolk, Londynie, Leicesterze i Edynburgu. Prof. Caitlin Notley, zaangażowana w realizację badania

na University of East Anglia, mówiła o wadze „elementu zaskoczenia”: - Palącym pacjentom oddziałów ratunkowych przedstawiono ideę rzucenia palenia za pomocą e-papierosów, podczas gdy zapewne większość z nich prawdopodobnie nie brała tego w ogóle pod uwagę.

W przeciwieństwie do tradycyjnego papierosa, w tym elektronicznym nie zachodzi proces spalania, przez co nie są emitowane najbardziej szkodliwe dla organizmu substancje. Warto pamiętać, że używając e-papierosa działającego w systemie zamkniętym, czyli takiego z fabrycznie napełnionymi kartridżami (na polskim rynku np. Vuse ePod), albo w systemie otwartym, kiedy świadomie wybieramy gotowy do użycia płyn, inhalujemy preparat poddany kompleksowym badaniom.

Są jednak i inne alternatywy. Na opracowanej przez naukowców tzw. skali obniżania ryzyka, przedstawiającej poziom ekspozycji konkretnych produktów na toksyny, jako mniej szkodliwe od wszystkich zamienników dla tradycyjnych papierosów, zostały wskazane tzw. produkty „modern oral”, czyli np. doustne saszetki nikotynowe oraz podgrzewacze tytoniu.

Czy 17 listopada odstawimy papierosy na 24 godziny, czy na zawsze? Z pewnością warto podjąć próbę uwolnienia się od nałogu.

Zajmujesz się rodzicami? Opiekujesz się bliskim? mężem, żoną, inną osobą starszą? Jesteś zmęczony i przeciążony?

zapraszamy na
SPOTKANIA TEMATYCZNE
dla rodzin i bliskich osób starszych

- 17.11.2022 godz.18:00 (czwartek)
Opieka nad starszymi rodzicami - brak porozumienia, upór, lęki, problemy z pamięcią itp.
- 24.11.2022 godz.18:00 (czwartek)
Dom przyjazny bliskiemu - jak przystosować otoczenie do potrzeb osób starszych, w tym osób starszych z demencją
- 01.12..2022 godz.18:00 (czwartek)
Stres, zmęczenie, brak siły - co warto wiedzieć o wypaleniu opiekuna
- 08.12.2022 godz.18:00 (czwartek)
Trudne sytuacje w opiece nad chorym z demencją - dlaczego tak się dzieje i co można zrobić

Miejsce: ul. Woronicza 44a Mokotowskie Centrum Integracji Mieszkańców

zapisy:
tel. 792 890 810

UDZIAŁ JEST BEZPŁATNY

Projekt Senior blisko Ciebie - Mokotów 2022 jest współfinansowany ze środków m.st. Warszawy Dzielnicy Mokotów

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

SYNTONIA
STOWARZYSZENIE

CORAZ
LEPSZY

MOKOTÓW

DZIEKI TWOIM OPINIOM

JAK USPRAWNIĆ RUCH ROWEROWY NA STARYM MOKOTOWIE?

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Porozmawiajmy o potrzebach i oczekiwaniach mieszkanek i mieszkańców:

w punktach konsultacyjnych

- 14 listopada (poniedziałek) 14.00 – 17.00, w okolicy bazarku przy ul. Wołoskiej 56
- 16 listopada (środa) 15.00 – 18.00, w okolicy SGH przy al. Niepodległości 162
- 19 listopada (sobota) 11.00 – 14.00, w parku Dreszera, przy placu zabaw

na dyżurach w Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży, ul. Tyniecka 40a

- 15 listopada (wtorek) 16.00 – 19.00
- 23 listopada (środa) 16.00 – 19.00

na spotkaniu online

- 24 listopada (czwartek) o 17.30

Jeśli wolisz, napisz maila na mokotow.opinie@um.warszawa.pl

Więcej informacji na konsultacje.um.warszawa.pl

Konsultacje trwają do 24 listopada 2022 roku

PRZYJDŹ. TWOJA OPINIA SIĘ LICZY!

Parking P+R Warszawa Jeziorki czeka na samochody

Od czwartku, 3 listopada, kierowcy korzystający z komunikacji miejskiej, mogą już zaparkować swoje samochody na parkingu P+R Jeziorki na Ursynowie. To już 17 park przesiadkowy w Warszawie.

Nowy parking powstał w sąsiedztwie ulicy Karczkowskiej, przy stacji kolejowej Warszawa Jeziorki. Jest wygodnym miejscem przesiadkowym dla mieszkańców części Ursynowa oraz Piaseczna, Góry Kalwarii, Konstancina-Jeziorno, Tarczyna, Prażmowa i Lesznowoli. Z pobliskich przystanków na wiadukcie, nad linią kolejową, odjeżdżają autobusy linii 715 i 737, a po zachodniej stronie torów zlokalizowana została pętla autobusu linii 809. Na stacji Warszawa Jeziorki zatrzymują się również pociągi linii R8 Kolei Mazowieckich, a

w przyszłym roku zbudowana zostanie stacja pociągów Szybkiej Kolei Miejskiej na trasie do Piaseczna.

Bezpiecznie i wygodnie

Jednopoziomowy parking Jeziorki jest oświetlony i monitorowany. Na użytkowników czeka 138 miejsc postojowych, w tym 6 dla osób z niepełnosprawnościami, 3 dla kierowców podróżujących z innym osobami (tzw. podroże współdzielone – miejsca są oznaczane „2+”), a także dwa stanowiska Kiss&Ride dla „podrzucających” pasażerów do komunikacji publicznej. Do parkingu można też pojechać rowerem – dwie zadaszone wiaty mieszczą 40 jednoosobowych. W najbliższych dniach oddane zostanie stanowisko do ładowania akumulatorów dwóch samochodów elektrycznych oraz rowerów.

Nie zapomniano również o proekologicznych rozwiązaniach – panelach fotowoltaicznych na dachach wiat rowerowych i budynku zaplecza oraz pompach ciepła. Posadzono nowe drzewa i kilkadziesiąt krzewów.

Jak korzystać z P+R?

Parkingi przesiadkowe dostępne są we wszystkie w dni tygodnia w godz. 4.30-2.30. Pierwsze 20 minut jest bezpłatne. Ci, którzy chcą zostawić samochód bezpłatnie na dłużej, muszą posiadać aktywny bilet ZTM: krótkookresowy (dobowy, 3-dniowy, weekendowy) lub długookresowy (30- i 90-dniowy) lub uprawnienia do bezpłatnych przejazdów.

Szybkie i intuicyjne parkowanie ułatwia bezobsługowy system pobierania opłat oraz informacji parkingowej.

Przy wjeździe, po odczytaniu tablicy rejestracyjnej, szlaban się podniesie. Przed wyjazdem, w kasie parkingowej trzeba będzie podać numer rejestracyjny samochodu oraz przedstawić aktywny kartonkowy bilet ZTM lub zakodowany na Warszawskiej Karcie Miejskiej lub innym nośniku. Bilet kartonkowy należy włożyć do czytnika, a kartę lub urządzenie mobilne z kodem QR do niego zbliżyć.

Gdy kierowca nie posiada dokumentu uprawniającego do zniżki w opłatach, kasa parkingowa naliczy i pobierze opłatę parkingową.

17 parkingów na niemal 5 tys. miejsc

Zaprojektowanie i wybudowanie parkingu P+R Warszawa Jeziorki kosztowało 7 mln zł. Inwestycja otrzy-

mała dofinansowanie z funduszy europejskich w wysokości 3,5 mln zł – w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na rozbudowę systemu parkingów „Parkuj i Jedź”.

Warszawska sieć parkingów „Parkuj i Jedź” to obecnie 17 obiektów. Jest na nich blisko 4,8 tys. miejsc parkingowych dla samochodów (w tym ponad 200 dla osób z niepełnosprawnościami) oraz prawie tysiąc dla rowerów. Na parkingach działa również 38 stanowisk do ładowania samochodów elektrycznych.

Szczegółowe informacje o lokalizacjach wszystkich parkingów P+R oraz zasadach korzystania z nich są dostępne w serwisie WTP w zakładce Parkingi P+R.

Tomasz Kunert

Ursynów przyjazny jeżom

W trzech ursynowskich parkach powstały specjalne miejsca dla jeży. Urząd Dzielnicy Ursynów zakończył realizację kolejnego projektu z budżetu obywatelskiego „Ursynów przyjazny Jeżom!”.

Ma on na celu zwiększenie dostępności bezpiecznego schronienia na czas hibernacji w okresie zimnym oraz poszerzenie świadomości mieszkańców na temat kolczastych przyjaciół.

- Jeże to zwierzęta znajdujące się pod ochroną. Bardzo się cie-

szą, że kolejny raz na Ursynowie powstają miejsca, w których te zwierzęta podczas zimy mogą czuć się bezpiecznie i komfortowo. Chcemy uświadamić mieszkańców, że najlepszą pomocą dla jeży jest pozwolenie im na spokojne życie w mieście. Do tego służą powstające azyle dla naszych kolczastych sąsiadów - mówi zastępca burmistrza Ursynowa, Bartosz Dominiak.

Na terenie trzech parków: Parku Przy Bażantarni, Parku im. Romana Kozłowskiego oraz Parku im. Jana Pawła II posadzone zostały krzewiaste rośliny, aby stworzyć miejsce schronienia. Ponadto w pobliżu nasadzeń zostały instalowane tablice informacyjno-edukacyjne poświęcone tematyce jeży. Tablice dostępne są w języku polskim z elektronicznym przekierowaniem do języka ukraińskiego i angielskiego.

W poprzednich latach na terenie Ursynowa powstawały specjalne azyle dla jeży, czyli wygrodzone tereny, pełne zgrabionych liści. W tym roku to działanie będzie kontynuowane.

Od 2019 roku prowadzony jest rejestr siedlisk jeży na terenie dzielnicy. Mieszkańcy mogą zgłaszać lokalizacje siedlisk za pośrednictwem aplikacji mobilnej lub portalu Warszawa 19115 (należy skorzystać z zakładki „MASZ POMYSŁ” dodając uwagę „Ursynów-jeże”).

Urząd Dzielnicy Ursynów podejmuje także inne działania chroniące ursynowskie jeże. W ramach projektu „Chronimy jeże” zrealizowanego w 2021 r. w ramach budżetu obywatelskiego, zamontowano ostrzegawcze znaki drogowe poprawiające bezpieczeństwo wszystkich użytkowników dróg, w szczególności jeży.

Debata i otwarte dane

8 listopada po południu w Ursynowskim Centrum Kultury odbyło się spotkanie „DataFotCity - Hackathon Otwartych Danych w Dzielnicy Ursynów”. Wydarzeniem otwierającym była debata samorządowców o wykorzystaniu potencjału nowych technologii w rozwoju miasta.

W debacie uczestniczyli: Karolina Zdrodowska – dyrektorka koordynatora ds. przedsiębiorczości i dialogu społecznego w Urzędzie m.st. Warszawy, Konrad Fijołek – prezydent Rzeszowa, Kazimierz Karolczak – przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz Marcin Jakubowski – burmistrz Mińska Mazowieckiego. Pytania, na które odpowiadali uczestnicy debaty, były zadawane przez młodzież, w tym uczniów z ursynowskich szkół. Uczestnicy rozmawiali o innowacjach miejskich, transporcie zbiorowym czy inicjatywach podnoszących komfort życia mieszkańców. Odpowiadając na pytania młodzieży, przedstawiciele samorządu omawiali wdrożone innowacje oraz plany rozwiązań które będą wdrażane.

W listopadzie – w ramach „Data for City - Hackathon Otwartych Danych w Dzielnicy Ursynów” – ursynowski Ratusz organizuje cykl spotkań otwartych dla mieszkańców pod wspólnym tytułem „Potencjał nowych technologii i rola lidera w XXI wieku”. Podczas spotkań mentorzy współpracujący z zespołami projektowymi przy hackatonie opowiedzą na temat wyzwania, potrzeb i możliwości technologicznych stojących przez współczesnymi miastami oraz o znaczeniu przywództwa w procesach zachodzących współcześnie zmian.

Terminy kolejnych spotkań to: 15, 23 oraz 29 listopada. Wszystkie odbędą się o godz. 17.00 w sali konferencyjnej Urzędu Dzielnicy Ursynów (al. KEN 61). Wstęp wolny.

- Ursynów to dzielnica innowacji, w której wiele nowych inicjatyw i pomysłów pojawiło się po raz pierwszy. Nasza najnowsza aktywność ma na celu poszukiwanie rozwiązań cyfrowych, które rozwiązują problemy mieszkańców, urzędu oraz miasta. Stawiamy na innowacyjność i kreatywność, a poprzez zaplanowane działania, chcemy także wspierać przedsiębiorczość w naszej dzielnicy – wskazał zastępca burmistrza Ursynowa Bartosz Dominiak

Celem inicjatywy Urzędu Dzielnicy Ursynów jest stworzenie przez uczestników konkretnych, działających aplikacji (mobilnych, www, z własnym interfejsem) lub innych rozwiązań cyfrowych, które z wykorzystaniem otwartych danych, rozwiązują problemy: mieszkańców, miasta oraz urzędu. Aktywność realizowana w formule Hackathonu, a więc wydarzenia skierowanego do programistów, podczas którego uczestnicy stają przed zadaniem zdefiniowania i rozwiązania określonego problemu. Puła nagród: 40 000 zł.

Sukcesy ursynowian na Olimpiadzie Młodzieży

W czwartek, 3 listopada, w ursynowskim ratuszu odbyło się spotkanie przedstawicieli Dzielnicy z młodymi piłkarkami i piłkarzami ręcznymi, którzy odnieśli sukcesy w miejskich finałach 56. Warszawskiej Olimpiady Młodzieży.

Szczypiornistki ze Szkoły Podstawowej 336 w kategorii dzieci (rocznik 2010 i młodsze) zdobyły srebrny medal. Ich rówieśnicy, również ze SP336, wywalczyli złoty krążek.

Zastępca burmistrza dzielnicy Ursynów Piotr Zalewski pogratulował sportowcom wywalczonych trofeów, a obecnym na spotkaniu trenerom fachowości i zaangażowania. Podziękował rów-

nież dyrekcji SP336 za tworzenie tak klimatu, jak i warunków do uprawiania sportu. Młodzież z tej szkoły regularnie odnosi sukcesy w dzielnicowych i miejskich rozgrywkach.

Na zakończenie spotkania burmistrz Piotr Zalewski wręczył sportowcom upominki. Wygrawając Mistrzostwo Warszawy w piłce ręcznej chłopców reprezentacja SP 336 wywalczyła sobie prawo do reprezentowania stolicy w Mazowieckich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej, które będą rozgrywane na wiosnę przyszłego roku. Burmistrz Piotr Zalewski mobilizował szczypiornistów nawiazaniem do znanego przysłowia: „Apetyt rośnie w miarę jedzenia. Trzymam kciuki za Was i liczę na dobry wynik”.

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznowola
ul. Gminna 60

Lesznowola, 08.11.2022 r.

RUP.6721.1.13.2021.KG(49)

OGŁOSZENIE

o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Lesznowola (obszar położony pomiędzy: ul. Okrężną, ul. Myszkę Polnej, ul. Borową, ul. Wilczą)

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.) w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) oraz uchwałą Rady Gminy Lesznowola Nr 479/XLII/2021 z dnia 23 września 2021 r. zawiadamiam o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Lesznowola wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od **21.11.2022 r. do 20.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola w godzinach od 8³⁰ do 15³⁰, na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznowola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się **w dniu 15.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola **o godz. 16³⁰.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi do ponownie wyłożonego projektu planu należy składać na piśmie do Wójty Gminy Lesznowola z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczeniem nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13.01.2023 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia powyższych wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznowola.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Informacja dotycząca przetwarzania danych

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z późn. zm.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych jest Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola. Dane kontaktowe: Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola, tel. (22) 757-93-40, fax. (22) 757-92-70, email: rodo@lesznowola.pl.
- 2) Dane kontaktowe inspektora ochrony danych: mail: inspektor@lesznowola.pl, adres do korespondencji: Inspektor ochrony danych, Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit c w/w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), tj. sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- 4) podstawą obowiązku prawnego ciążącego na administratorze jest art. 14 i nast. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).
- 5) odbiorcą Państwa danych osobowych mogą zostać podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa oraz podmioty świadczące obsługę administracyjno-organizacyjną tut. urzędu,
- 6) Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej,
- 7) Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres uregulowany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.),
- 8) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania,
- 9) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (szczegóły na stronie internetowej <https://uodo.gov.pl>),
- 10) podanie przez Państwa danych osobowych jest wymaganiem ustawowym (niepodanie danych osobowych, w przypadku braku możliwości ich ustalenia na podstawie posiadanych danych, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania),
- 11) Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w celu wydania decyzji, w tym profilowane, w związku z przetwarzaniem przez Burmistrza danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (tj. uzyskania wszelkich dostępnych informacji o źródle danych osobowych, jeżeli nie zostały one zebrane od osoby, której dane dotyczą), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznowola
ul. Gminna 60

Lesznowola, 02.11.2022 r.

RUP.6721.1.16.2021.KG(51)

OGŁOSZENIE

o uchwaleniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Władysławów (obszar przy ul. Wojska Polskiego)

Stosownie do art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1029 ze zm.) zawiadamiam o **zatwierdzeniu uchwały Rady Gminy Lesznowola Nr 698/LVI/2022 z dnia 27 października 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Władysławów.**

Możliwość zapoznania się z treścią przyjętego dokumentu i jego podsumowaniem:

1. Siedziba Urzędu Gminy Lesznowola, Referat Urbanistyki i Planowania Przestrzennego, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
2. BIP Urzędu Gminy Lesznowola www.lesznowola.eobip.pl

UZASADNIENIE

Stosownie do art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1029 ze zm.).

- 1) Wójt Gminy Lesznowola w dniu 09.12.2021 r. ogłosił o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Władysławów.
- 2) W ogłoszeniu i obwieszczeniu podano termin i zasady składania wniosków do projektu planu (wniosków do dnia 10.01.2022 r.) Do projektu planu nie wpłynęły żadne wnioski.
- 3) Wójt Gminy Lesznowola w dniu 14.07.2022 r. ogłosił o wyłożeniu projektu planu do publicznego wglądu. Przedmiotowy dokument został wyłożony w dniach od 25.07.2022 r. do 26.08.2022 r. Dyskusja Publiczna odbyła się w dniu 23.08.2022 r. Termin składania uwag upłynął w dniu 16.09.2022 r.
- 4) W terminie składania uwag do wyłożonego projektu planu określonym w ogłoszeniu o wyłożeniu do publicznego wglądu nie wpłynęła żadna uwaga.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznowola
ul. Gminna 60

Lesznowola, 08.11.2022 r.

RUP.6721.1.19.2021.KG(40)

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Kosów (obszar położony przy ul. Żytnej)

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.) w związku z art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) oraz uchwałą Rady Gminy Lesznowola Nr 508/XLIV/2021 z dnia 23 listopada 2021 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Kosów (obszar położony przy ul. Żytnej) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od **21.11.2022 r. do 20.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola w godzinach od 8³⁰ do 15³⁰, na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznowola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się **w dniu 08.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola **o godz. 16³⁰.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie do Wójty Gminy Lesznowola z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, z oznaczeniem nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13.01.2023 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia powyższych wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznowola.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Informacja dotycząca przetwarzania danych

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z późn. zm.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych jest Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola. Dane kontaktowe: Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola, tel. (22) 757-93-40, fax. (22) 757-92-70, email: rodo@lesznowola.pl.
- 2) Dane kontaktowe inspektora ochrony danych: mail: inspektor@lesznowola.pl, adres do korespondencji: Inspektor ochrony danych, Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit c w/w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), tj. sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- 4) podstawą obowiązku prawnego ciążącego na administratorze jest art. 14 i nast. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).
- 5) odbiorcą Państwa danych osobowych mogą zostać podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa oraz podmioty świadczące obsługę administracyjno-organizacyjną tut. urzędu,
- 6) Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej,
- 7) Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres uregulowany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.),
- 8) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania,
- 9) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (szczegóły na stronie internetowej <https://uodo.gov.pl>),
- 10) podanie przez Państwa danych osobowych jest wymaganiem ustawowym (niepodanie danych osobowych, w przypadku braku możliwości ich ustalenia na podstawie posiadanych danych, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania),
- 11) Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w celu wydania decyzji, w tym profilowane, w związku z przetwarzaniem przez Burmistrza danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (tj. uzyskania wszelkich dostępnych informacji o źródle danych osobowych, jeżeli nie zostały one zebrane od osoby, której dane dotyczą), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

WÓJT GMINY LESZNOWOLA
05-506 Lesznowola
ul. Gminna 60

Lesznowola, 08.11.2022 r.

RUP.6721.1.23.2021.KG(40)

OGŁOSZENIE

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Mysiadło zatwierdzonego uchwałą Nr 515/XXXVII/2017 z dnia 25 października 2017 r. (obszar przy ul. Kwiatowej)

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 ze zm.) oraz uchwałą Rady Gminy Lesznowola Nr 538/XLV/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lesznowola dla części obrębu Mysiadło, zatwierdzonego uchwałą Nr 515/XXXVI/2017 z dnia 25 października 2017 r. (obszar przy ul. Kwiatowej), w dniach od **21.11.2022 r. do 20.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola w godzinach od 8³⁰ do 15³⁰, na stronie internetowej Urzędu Gminy Lesznowola w zakładce Gospodarka Przestrzenna oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się **w dniu 06.12.2022 r.** w siedzibie Urzędu Gminy Lesznowola **o godz. 16³⁰.**

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi. Uwagi do projektu planu należy składać na piśmie do Wójty Gminy Lesznowola z podaniem imienia i nazwiska lub jednostki organizacyjnej i adresu, z oznaczeniem nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie **do dnia 13.01.2023 r.**

Organem właściwym do rozpatrzenia powyższych wymienionych uwag jest Wójt Gminy Lesznowola.

Z up. Wójta
Marcin Kania
Zastępca Wójta

Informacja dotycząca przetwarzania danych

Realizując obowiązek wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z późn. zm.) informuję, że:

- 1) administratorem danych osobowych jest Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola. Dane kontaktowe: Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola, tel. (22) 757-93-40, fax. (22) 757-92-70, email: rodo@lesznowola.pl.
- 2) Dane kontaktowe inspektora ochrony danych: mail: inspektor@lesznowola.pl, adres do korespondencji: Inspektor ochrony danych, Gmina Lesznowola, ul. Gminna 60, 05-506 Lesznowola.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit c w/w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.), tj. sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
- 4) podstawą obowiązku prawnego ciążącego na administratorze jest art. 14 i nast. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).
- 5) odbiorcą Państwa danych osobowych mogą zostać podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa oraz podmioty świadczące obsługę administracyjno-organizacyjną tut. urzędu,
- 6) Państwa dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej,
- 7) Państwa dane osobowe będą przechowywane przez okres uregulowany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.),
- 8) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania,
- 9) w granicach i na zasadach opisanych w przepisach prawa mają Państwo prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, którym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (szczegóły na stronie internetowej <https://uodo.gov.pl>),
- 10) podanie przez Państwa danych osobowych jest wymaganiem ustawowym (niepodanie danych osobowych, w przypadku braku możliwości ich ustalenia na podstawie posiadanych danych, skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania),
- 11) Państwa dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w celu wydania decyzji, w tym profilowane, w związku z przetwarzaniem przez Burmistrza danych osobowych, uzyskanych w toku prowadzenia postępowania dotyczącego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, prawo, o którym mowa w art. 15 ust. 1 lit. g ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (tj. uzyskania wszelkich dostępnych informacji o źródle danych osobowych, jeżeli nie zostały one zebrane od osoby, której dane dotyczą), przysługuje, jeżeli nie wpływa na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano.

Utrudnienia na Mokotowie

W związku z realizacją projektu Budżetu Obywatelskiego nr 571 „Rowerem dwukierunkowo po całej Warszawie” polegającego na wprowadzeniu kontraktu rowerowego na wybranych ulicach jednokierunkowych, od środy 9 listopada planowane jest rozpoczęcie prac zgodnie z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu.

Prace zamierzamy rozpocząć od ul. Skrzetuskiego i ul. Wołodyjowskiego. Następnie prace będą realizowane na kolejnych ulicach tj. Batuty, Boginki, Gruszczyńskiego, Cześnika i Zawojkiej. Prace potrwać do 5.12.2022 r.

W związku z prowadzonymi pracami i remontem jezdni, od środy 9 listopada planowane jest zamknięcie ul. Malczewskiego na odcinku od ul. I. Krasickiego do Al. Niepodległości. Prace potrwać do 30.11.2022 r.

Wybory do Rady Osiedla Wierzbno

27 listopada 2022 r. upłynie kadencja Rady Osiedla Wierzbno. Rada Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy zarządziła wybory na kolejną kadencję.

Od 16 do 22 listopada 2022 r. w godz. 16.00-20.00 w siedzibie Urzędu Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy przy ul. Rakowieckiej 25/27, sala 18D, mieszkańcy Wierzbna mogą zgłaszać swoją kandydaturę na członka Rady Osiedla.

Szczegółowe informacje na naszej stronie <https://mokotow.um.warszawa.pl/-/wybory-do-rady-osiedla-wierzbno-1> oraz pod numerami (22) 44-36-428, (22) 44-36-433.

#Kulturalnie

Dzielnica Mokotów zaprasza na...

Jak usprawnić ruch rowerowy na Starym Mokotowie?

Trwają konsultacje społeczne, dotyczące usprawnienia ruchu rowerowego na Starym Mokotowie. Chcemy zweryfikować wstępne propozycje przebiegu tras rowerowych, poznać opinie mieszkańców na ich temat i wspólnie określić docelowy ich kształt w tej części dzielnicy.

Podczas konsultacji chcemy zebrać opinie na temat przygotowanych 4 wariantów „Koncepcji programu rozwoju ruchu rowerowego na Starym Mokotowie”, a także znaleźć nowe pomysły i rozwiązania.

Konsultacje społeczne prowadzimy w celu zebrania opinii i pomysłów wszystkich potencjalnie zainteresowanych grup społecznych i instytucji. Z kolei efekty konsultacji posłużą do opracowania „Programu rozwoju ruchu rowerowego dla obszaru Starego Mokotowa, który będzie obejmował drogi znajdujące się w zarządzie Dzielnicy Mokotów i będzie podstawą przyszłych dzielnicowych inwestycji w tym zakresie. Zebrane podczas konsultacji opinie, uwagi i pomysły mieszkańców dotyczące dróg powiatowych i wyższego rzędu, zostaną przekazane do zarządzających nimi instytucji.

Program zostanie opracowany z uwzględnieniem zebranych opinii mieszkańców i zaangażowanych instytucji, parametrów technicznych pasów drogowych, możliwości finansowych Dzielnicy oraz zwyciężskich projektów budżetu obywatelskiego. Program rozwoju ruchu rowerowego będzie także uwzględniany podczas oceny nowych projektów, zgłaszanych w kolejnych edycjach budżetu obywatelskiego.

Za nami spacerki i wywiady diagnostyczne, rozmowy w dwóch punktach mobilnych oraz wycieczka rowerowa.

Porozmawiajmy:

w punktach konsultacyjnych (plenerowych)

14 listopada (poniedziałek) 14 – 17, w okolicy bazaru przy Wołoskiej 56

16 listopada (środa) 15 – 18, w okolicy SGH przy Niepodległości 162

19 listopada (sobota) 11 – 14, w parku Dreszera, przy placu zabaw podczas dyżurów konsultacyjnych w Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży, ul. Tyniecka 40a

15 listopada (wtorek) 16 – 19

23 listopada (środa) 16 – 19

podczas spotkania on-line

24 listopada (czwartek) o 17.30

- na YouTube – można oglądać spotkanie i dyskutować na czacie

- na platformie ZOOM – można zabrać głos w dyskusji z fonią i wizją. W celu skorzystania z tej opcji, należy napisać na mokotow.opinie@um.warszawa.pl. Link do spotkania oraz instrukcja zostanie przesłana w mailu zwrotnym

Do 24 listopada można także wysłać opinię mailem na mokotow.opinie@um.warszawa.pl.

Więcej informacji: https://konsultacje.um.warszawa.pl/stary_mokotow_rowery.

Koncert „I Przyszła Wolność”

11 listopada to data szczególna w naszej historii. Polska po 123 latach niewoli odzyskała upragnioną wolność - wolność, która nie jest nam dana raz na zawsze. Musimy o nią dbać i ją pielęgnować, pamiętając o tych, którzy ją dla nas wywalczyli.

Tego dnia w Kościele Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia w Warszawie przy ul. Bonifacego 9, o godz. 19.00 odbędzie się koncert utworów i pieśni patriotycznych, które są dokumentem różnych wydarzeń historycznych. Wstęp wolny!

Koncert wykona zespół kameralny BognaBand, a towarzyszyć będą soliści-wokaliści: Anna Grabowska-Nadwodna i Krzysztof Ciupiński-Świątek.

Całość okraśli słowem konferansjer, wprowadzając słuchacza w klimat poszczególnych utworów. Zapraszamy serdecznie.

Spektakl „Mon Coteau”

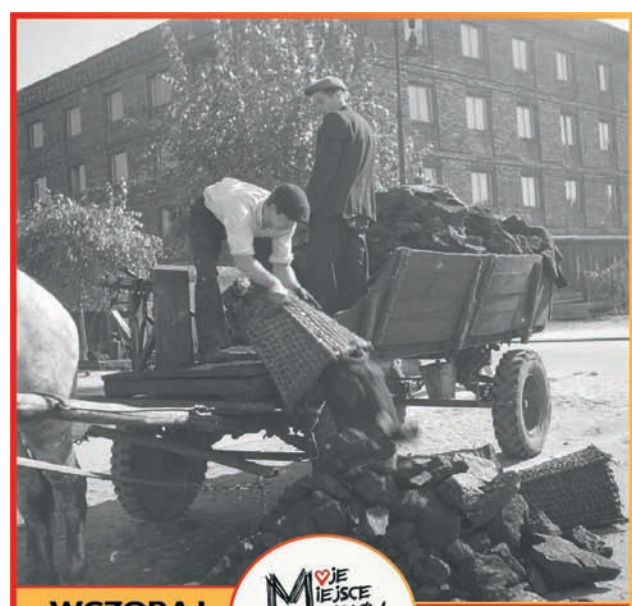
Wszyscy jesteśmy podróżnikami w czasie. Czasem wybiegamy myślą w przyszłość, czasem wspomnieniem sięgamy tego, co dawne. W listopadowy weekend nadarza się doskonała okazja, by wrócić pamięcią do przeszłości dzielnicy Mokotów i wziąć udział w spektaklu „Mokotów. Moje wzgórze”.

Spektakl „Mokotów. Moje wzgórze” to pełna zwrotów akcji opowieść o sercu Mokotowa, które bije tuż przy Morskim Oku — w zapomnianym na co dzień Pałacyku Szustra, siedzibie Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego i Sceny 96. Na teatralne oprowadzanie po niezwykłych wnętrzach zaprasza ekscentryczna fundatorka pałacu — Izabella Lubomirska. Podróżując z nią przez pokoje, korytarze i epoki — zanurzymy się w wartki nurt historii i spotkamy szereg nietuzinkowych postaci. Razem z prezydentem Starzyńskim przemebujemy Warszawę, zaliczymy ostrą przeprawdę z trenerem Górskim, nagramy przebieg dla wytwórni Syrena Record, zjedziemy do kanału znanego z filmu Andrzeja Wajdy czy spróbujemy odpalić stratosferyczny balon, zwany Gwiazdą Polski. Inspiracją do projektu „Moje wzgórze. Moja historia” Teatru Scena 96 jest historia Mokotowa (z fr. „Mon Coteau” / moje wzgórze) — ta miniona, ta współczesna i ta wyobrażona. W spektaklu wykorzystano materiały historyczne i opowieści zebrane wśród osób, które zgłosiły się na warsztaty.

Zapraszamy 10, 11, 12 listopada o godz. 19.00, Pałac Szustra, ul. Morskie Oko 2. Liczba miejsc ograniczona. Rezerwacja: scena96@tle.pl

Laser Run na Mokotowie

20 listopada po raz pierwszy na Mokotowie odbędzie się impreza sportowa Laser Run. Wydarzenie polega na bieganiu i strzelaniu z pistoletu laserowego (formuła pięcioboju nowoczesnego z wykorzystaniem profesjonalnych pistoletów laserowych). Zawodnicy na przemian biegają i strzelają do tarczy. Wygrywa ten, kto szybko biega i najmniej czasu traci na strzelnicę do oddania celnych strzałów. Szczegóły i zapisy na <https://www.entretiming.pl/laser-run/#>

WCZORAJ

DZIŚ

Mokotów wczoraj i dziś

Jak w skali lat zmieniał się Mokotów? Zachęcamy do śledzenia na naszym profilu na FB cyklu „Mokotów wczoraj i dziś”! Poniżej ul. Madalińskiego kiedyś (1958) i obecnie.

Fot. góra: Narodowe Archiwum Cyfrowe - wyładunek węgla z wozu konnego, 1958.

fot. dół: zbiory UD Mokotów.

I PRZYSZŁA WOLNOŚĆ

koncert z okazji
Narodowego Święta Niepodległości
Parafia Rzymskokatolicka
Najświętszej Maryi Panny
Matki Miłosierdzia w Warszawie
ul. Bonifacego 9
w dniu 11.11.2022, g. 19.00

**NARODOWE ŚWIĘTO
NIEPODLEGŁOŚCI**

11 LISTOPADA

Moje Miejsce Mokotów
Stąd jestem!

Kartka z kalendarza

Buty z ich pracowni nosili dyplomaci, generałowie, oficerowie, uczestnicy zawodów hippicznych, arystokraci i gwiazdy srebrnego ekranu. Ba, rozpoznawano je nawet na słynnej nowojorskiej 5. Alei, o czym z dumą donosił jeden z klientów – malarz Wojciech Kossak. Hiszpańscy, bo o nich mowa, to słynni warszawscy szewcy, których życie od lat dwudziestych XX wieku toczyło się w tonającej w zieleni willi przy ulicy Narbutta. Kilka lat temu rodzina Hiszpańskich została upamiętniona w nazwie ulicy biegnącej na tyłach Galerii Mokotów.

www.entretiming.pl/laser-run/

**PIERWSZY MOKOTOWSKI
LASER
RUN**

**20.11.2022
SP 85, UL. NARBUTTA 14**

*ZAWODNICZY NA PRZEMIAN
BIEGAJĄ I STRZELAJĄ
Z PISTOLETU LASEROWEGO

Impreza współfinansowana
ze środków m.st. Warszawy

Moje Miejsce Mokotów
Stąd jestem!

moje wzgórze

Mon Coteau

pokazy w Pałacu Szustra ul. Morskie Oko 2 Warszawa

11 listopada o godz. 19.00
12 listopada o godz. 19.00
13 listopada o godz. 19.00

scenariusz Ewa Kaczmarek
muzka Marek Zurawski
kostiumy Klaudyna Pabudzińska-Kosiek
głosy Łukasz Wawryniewicz

scenariusz
Ewa Kaczmarek, Alia Kosach-Deryniak, Dariusz Jarosiński, Maciej Dziurzyński

liczba miejsc ograniczona.
Rezerwacja: scena96@tle.pl

Produkcja Stowarzyszenie Scena 96

Spółdzielnia Mieszkaniowo-Budowlana „Jary”

Warszawa-Ursynów ul. Surowieckiego 12

zaprasza do konkursu ofert na najem lokali użytkowych usytuowanych:

- na parterze budynku mieszkalnego przy ul. Cybisa 6 o powierzchni 118,62 m²,
- w budynku mieszkalnym przy ul. Dembowskiego 13 o powierzchni 192,60 m² na poziomie niskiego parteru,
- w pawilonie wolnostojącym przy ul. Dembowskiego 8 – I piętro o powierzchni 178,73 m²,
- na parterze budynku mieszkalnego przy ul. Herbsta 1 o powierzchni 186,70 m²,

Oferty z podaniem proponowanej stawki najmu, sposobu zagospodarowania i rodzaju prowadzonej działalności należy złożyć w zamkniętej kopercie do siedziby Spółdzielni przy ul. Surowieckiego 12 w (02-785) Warszawie, w terminie do dnia **21.11.2022 r. do godz.18.00** z dopiskiem „Konkurs ofert”.

Oferta powinna zawierać m.in.:

- nazwę i siedzibę oferenta, formę prawną podmiotu gospodarczego, który ma prowadzić działalność gospodarczą w lokalu, dokumenty rejestrowe potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej (wyciąg z rejestru handlowego lub zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, REGON, NIP, PESEL),
- oferowaną stawkę czynszu najmu za 1 m²/netto.

Poza proponowaną przez Oferenta stawką czynszu najmu, najemca pokrywa opłaty eksploatacyjne.

Zawarcie umowy najmu warunkujemy wpłatą kaucji.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta lub unieważnienia konkursu bez podania przyczyn.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Sekcji lokali użytkowych, pok. 104, tel. 22 643-06-50.

Zapraszamy również na stronę internetową Spółdzielni www.smbjary.waw.pl, na której znajdziecie Państwo informację o lokalach użytkowych o powierzchniach poniżej 100 m².

obchody Święta Niepodległości w gminie Lesznowola

- **9 listopada godz. 19.00**
koncert Chóru Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Mysiadle, sopranistki Anny Marii Adamiak oraz występ Zespołu Tańca Historycznego Chorea Antiqua
Miejsce: hala Szkoły Podstawowej w Nowej Iwicznej, wejście od ul. Szkolnej
- **11 listopada godz. 11.55**
złożenie kwiatów przed obeliskiem oraz wspólne odśpiewanie hymnu w ramach akcji "Niepodległa do Hymnu"
Miejsce: Urząd Gminy Lesznowola, ul. Gminna 60
- **13 listopada godz. 17.00**
wernisaż wystawy zbiorowej "Krajobraz polski" artystów zrzeszonych w Oddziale Mazowieckim ZAP
Miejsce: filia GOK Lesznowola w Mysiadle, ul. Topolowa 2

FILMOWE PORANKI

23.10 YAKARI I WIELKA PODRÓŻ
06.11 FIŁONEK BEZOGONEK
20.11 PRZYTUŁ MNIE
04.12 WIELKA WYPRAWA MOLLY
11.12 SZYBCY I ŚNIEŻNI

**10:00
WSTĘP WOLNY**

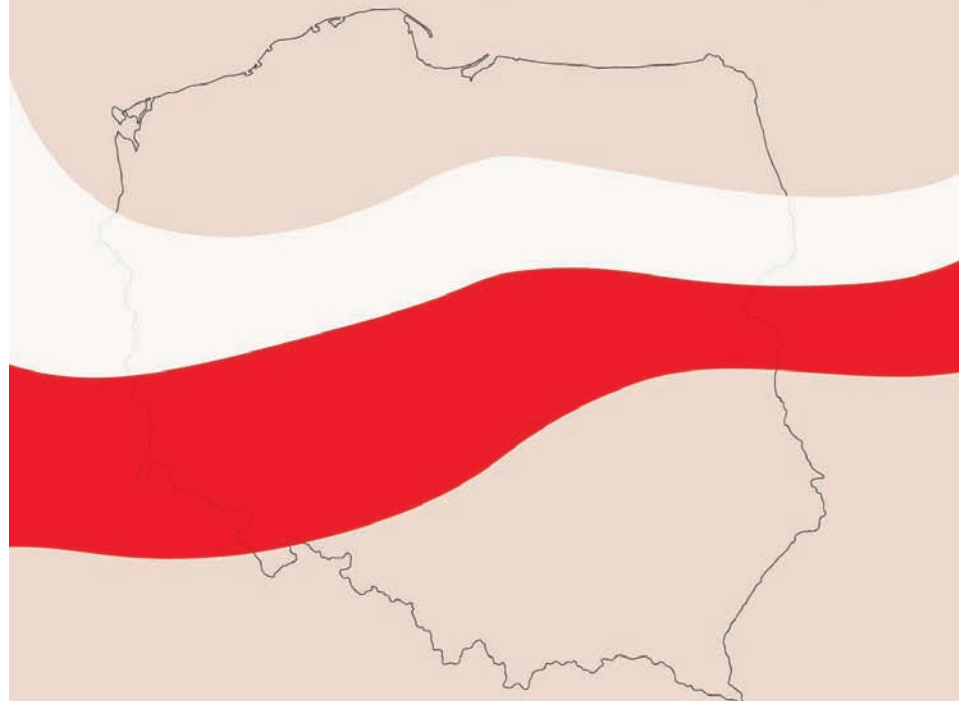
DOM SZTUKI ul. Wiolinowa 14, tel. 22 643 79 35, www.domsztuki.art.pl

Projekt sfinansowany
ze środków
Dzielnicy Ursynów
m.st. Warszawy

Z MŁODEJ PIERSI SIĘ WYRWAŁO ...ZA NASZĄ POLSKĘ...

KONCERT NAJPIĘKNIJSZYCH PIEŚNI
PATRIOTYCZNYCH W WYKONANIU ZESPOŁU
ÓSEMKI I SZESNASTKI.

10 LISTOPADA, G. 17.30
WSTĘP WOLNY

TEL. (22) 643 79 35
WWW.DOMSZTUKI.ART.PL

Rok 1918 – władza w Polsce leży na stoliku

Ważna data – 11 listopada 1918 roku. To dzień, w którym Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu władzę wojskową. Także tego dnia Niemcy podpisały we francuskim Compiègne zawieszenie broni kończące I wojnę światową. Istniał jednak rząd tzw. lubelski i z nim komendant musiał się porozumieć.

Po powrocie do Warszawy o poranku 10 listopada 1918 r. Józef Piłsudski został zaproszony na śniadanie do rezydencji członka Rady Regencyjnej księcia Zdzisława Lubomirskiego.

Według relacji Lubomirskiego, podczas pierwszych rozmów Piłsudski był entuzjastycznie nastawiony do powstałego w Lublinie lewicowego rządu Ignacego Daszyńskiego. Zdaniem współregenta, pragnął nawet wyjechać do Lublina, ponieważ uważał, że tereny wyzwolone spod okupacji austriackiej stwarzają lepsze warunki do ustanowienia stabilnej władzy państwowej.

Warszawa w rewolucyjnych nastrojach

W ciągu kilku kolejnych godzin jasne stało się, że koniec okupacji następuje również w

Warszawie. Jednocześnie wieści z Lublina oraz rewolucja w Berlinie i lewicowe nastroje niemieckich żołnierzy sprawiły, że wpływu na wydarzenia coraz mocniej domagały się warszawscy socjaliści. 10 i 11 listopada Polska Partia Socjalistyczna i inne główne partie socjalistyczne organizowały w stolicy manifestacje z żądaniem ustąpienia „reakcyjnej” Rady Regencyjnej i powołania nowego rządu. Jak zauważa Lubomirski, autorytet Rady Regencyjnej był niewielki, a przez to nie dysponowała ona możliwościami okiełznania rozbijającego się ruchu rewolucyjnego. Następnie Piłsudski udał się

na Pragę, gdzie przy ul. Mińskiej 25 mieszkała jego żona Aleksandra Szczerbińska z córką Wandą.

O 16.30 w Pałacu Arcybiskupów odbyło się posiedzenie Rady Regencyjnej z udziałem Piłsudskiego. W jego trakcie podjęto decyzję o przekazaniu mu pełni władzy wojskowej. W tym czasie przed pensjonatem na ul. Moniuszki 2 zebrał się tłum. Wieczorem z balkonu przemówił do nich sam Piłsudski:

„Obywatele! Warszawa wita mnie po raz trzeci. Wierzę, że zobaczymy się niejednokrotnie w szczęśliwszych jeszcze warunkach. Zawsze służyłem i służyć będę życiu swoim, krwią ojczyźnie i ludowi polskiemu. Witam was krótko, gdyż jestem przeziębiony – bołą mnie gardło i piersi”.

Tego samego dnia Piłsudski przyjął pierwsze delegacje stronnictw politycznych. Podczas spotkania z członkami PPS miały paść słynne słowa, które później były interpretowane jako symboliczne wyjście z czerwonego tramwaju socjalizmu na przystanku niepodległość. „Nie mogę przyjąć znaku jednej partii, mam obowiązek działać w imieniu całego narodu” – stwierdził „Ziuk” ku zaskoczeniu swoich byłych towarzyszy. Zaprotestował również przeciwko zwracaniu się do niego zwyczajem socjalistów „towarzyszu”.

Po godz. 22 do Piłsudskiego przybyła delegacja niemieckiej rewolucyjnej Rady Żołnierskiej. Zrewoltowani żołnierze z czerwonymi kokardami na mundurach zażądali możliwości szybkiego wyjazdu do Niemiec. Piłsudski postawił waru-

nek przekazania broni, lokomotyw i całego sprzętu telekomunikacyjnego.

„Kurier Warszawski” opisywał wydarzenia tak: „Niezwykła popularność w Polsce komendanta Piłsudskiego jest faktem znanym i bezspornym. Wczoraj przekonaliśmy się jeszcze o czymś innym: że do Piłsudskiego mają zaufanie także ci ludzie, których powinowactwo z nim społeczne jest lub było do niedawna bardzo wątpliwe. [...] Popularność może być owocem zasług w przeszłości. Zaufanie zaś patrzy w przyszłość. Co do Piłsudskiego opinia wskazuje go dziś jako męża przyszłości”. Podobny pogląd wyrażał książę Lubomirski: „Znaczam zresztą, że wtedy wszystkie stronnictwa od najskańszej prawicy do lewicy żądały od nas oddania władzy Piłsudskiemu. Byłem przekonany, że podziela to nader dodatnio na wzburzone wówczas umysły”.

Wycofanie Niemiec i układ z Lublinem

Następnego dnia wycofanie niemieckich oddziałów z Warszawy stało się faktem. Piłsudski odebrał władzę rzeczywistą w Pałacu Namiestnikowskim. Tego samego dnia wojskowy ostatecznie odrzucił pomysł podróży do Lublina i rozmów z premierem Ignacym Daszyńskim. To premier rządu lubelskiego musiał przyjechać do Warszawy.

12 listopada przez kilka godzin Piłsudski toczył rozmowy z przybyłym z Lublina Ignacym Daszyńskim, a także z kierownikiem prowidorium rządowego Królestwa Polskiego oraz z szefem Ministerstwa Spraw Zagranicznych Władysławem Wróblewskim. Po spotkaniu Rada Regencyjna ostatecznie zdecydowała o powstaniu nowego rządu. Ponadpartijny gabinet miał utworzyć Józef Piłsudski.

Piotr Celej
Fot. wikipedia

Warszawski Rzecznik Praw Uczniowskich wybrany

Konkurs na stanowisko Warszawskiego Rzecznika Praw Uczniowskich został rozstrzygnięty. Wygrał go Damian Jaworek, który od 12 grudnia rozpocznie pracę na rzecz całej społeczności szkolnej.

– Bardzo się cieszę, że Warszawa wybrała rzecznika praw uczniowskich. Co ważne, w prawie oświatowym nie ma obowiązku powoływania osoby na takie stanowisko na poziomie samorządów terytorialnych, ale jesteśmy przekonani, że to słuszna decyzja. Pan Damian Jaworek, który został wyłoniony w otwartym konkursie na stanowisko Warszawskiego Rzecznika Praw Uczniowskich, ujął nas ogromną wiedzą i doświadczeniem w obszarze edukacji – komentuje Renata Kaznowska, zastępca prezydenta m. st. Warszawy odpowiedzialna m. in. za miejską edukację. – W obliczu olbrzymich wyzwań i problemów polskiej oświaty, zależy nam na budowaniu przyjaznej i otwartej szkoły. Dlatego do zadań rzecznika będzie należało informowanie uczniów o przysługujących im prawach, ale będzie on również współpracował z dyrektorami i nauczycielami, samorządami uczniowskimi i radami rodziców – dodaje wiceprezydent.

– Stołeczna młodzież bardzo aktywnie angażuje się w działania na rzecz przestrzegania praw uczennicy i uczniów. To właśnie z inicjatywy młodych ludzi, w tym Młodzieżowej Rady m. st. Warszawy, została powołana funkcja Warszawskiego Rzecznika Praw Uczniowskich. Chcemy żeby to właśnie Warszawa stała się wzorem do naśladowania w budowaniu przyjaznych i otwartych społeczności szkolnych – podkreśla Dorota Łoboda, przewodnicząca Komisji Edukacji Rady m. st. Warszawy.

Jak wybrano rzecznika praw uczniowskich?

Warszawski Rzecznik Praw Uczniowskich został powołany zarządzeniem Prezydenta m. st. Warszawy. Nabór na to stanowisko został przeprowadzony w

drodce otwartego konkursu (ogłoszenie opublikowane 29 sierpnia br.) w odpowiedzi wpłynęło 16 zgłoszeń. Wymagania formalne wskazane w rekrutacji: wykształcenie wyższe, min. 3-letni staż pracy, powyżej 2-letnie doświadczenie zawodowe z zakresu oświaty, admini-

stracji publicznej lub realizacji projektów edukacyjnych) spełniło 9 kandydatów. Do testu wiedzy przystąpiło 2 kandydatów, których zaproszono także na rozmowę kwalifikacyjną. Komisja konkursowa wskazała ostatecznie pana Damiana Jaworka.

– Bardzo dziękuję za zaufanie i powierzenie mi funkcji Warszawskiego Rzecznika Praw Uczniowskich. Chciałbym, żeby uczniowie postrzegali szkołę jako bezpieczną przestrzeń do wla-

skiego rozwoju i edukacji – mówi Damian Jaworek. – Moim zadaniem będzie łagodzenie konfliktów drogą mediacji przy wsparciu specjalistów, pomoc w przezwyciężaniu różnych trudności w szkołach, przede wszystkim budowanie pomostów między uczniami i

– koordynowanie programów polityki oświatowej m. st. Warszawy. Inicjowanie i opracowywanie działań podnoszących atrakcyjność oferty edukacyjnej i wychowawczej podległych placówek. Bieżąca współpraca z instytucjami oraz organizacjami zewnętrznymi

– współpraca z władzami szkół i placówek oświatowych, w tym wsparcie przy opracowywaniu zapisów w statutach szkolnych chroniących prawa ucznia, współpraca z Młodzieżową Radą m. st. Warszawy, dzielnicowymi radami młodzieżowymi oraz samorządami szkolnymi.

Warszawski Rzecznik Praw Uczniowskich uzupełni istniejącą sieć rzeczników w stołecznych szkołach. To także odpowiedź na postulaty młodych ludzi - badania pokazały, że taką potrzebę widzi ponad 70 proc. warszawskich uczniów.

Przy Warszawskim Rzeczniku Praw Uczniowskich powstanie zespół ekspercki złożony z przedstawicieli różnych środowisk, m. in. pracowników instytucji związanych z edukacją, urzędników, przedstawicieli Młodzieżowej Rady Warszawy oraz specjalistów, których obecność będzie zależała od rodzaju spraw zgłaszanych przez uczniów.

Damian Jaworek – socjolog, antropolog, absolwent Wydziału Socjologii i Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego. Laureat II nagrody im. Floriana Znanińskiego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Od początku swojej drogi zawodowej związany z trzecim sektorem. Od 2016 roku pracował w Fundacji Stocznia, gdzie zajmował się koordynacją i prowadzeniem badań społecznych, w tym edukacyjnych (we współpracy m. in. z Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacją Orange, Centrum Nauki Kopernik). Realizował projekty obywatelskie i młodzieżowe ze szkołami i instytucjami samorządowymi oraz procesy konsultacji społecznych. Koordynował warszawski program grantowy Inicjatywy Sąsiedzkie, aktywizujący społeczność poszczególnych dzielnic Warszawy. Współautor poradników dla nauczycieli i edukatorów.

Jakub Leduchowski

Pierwszy autobus wodorowy na warszawskich ulicach

Warszawiacy mogą już korzystać z autobusu napędzanego wodorem. NesoBus, bo tak nazywa się pojazd, kursował będzie – do 15 listopada – na dwóch popularnych stołecznych trasach.

NesoBus w swój pierwszy kurs wyruszył sprzed warszawskiego Ratusza. W próbnym przejeździe wziął udział między innymi prezydent m. st. Warszawy Rafał Trzaskowski.

– Zapraszamy mieszkańców do wspólnego testowania pierwszego autobusu z napędem wodorowym na warszawskich ulicach. Chcielibyśmy kupić takie pojazdy, ponieważ w rozwoju miejskiego transportu publicznego priorytetem jest dla nas zdrowie mieszkańców i ochrona środowiska. Walczymy ze skutkami ocieplenia klimatu, ale również dbamy o wygodę mieszkańców. Bez środków unijnych takie inwestycje, jak autobusy

wodorowe, nie będą jednak możliwe – mówił prezydent Rafał Trzaskowski.

Nie emituje spalin i oczyszcza

NesoBus ma długość 12 metrów i pomieści do 93 pasażerów, w tym do 37 na miejscach siedzących. Wyprodukowany w Świdniku pojazd jest zeroemisyjny, ponieważ jedynym efektem jego spalania jest para wodna.

– Cieszę się, że polski autobus wodorowy będzie jeździł ulicami Warszawy. Nazwa naszego autobusu „NesoBus” pochodzi od pierwszych liter „Nie Emituje Spalin, Oczyszcza (powietrze)”. Autobus wodorowy to idealne rozwiązanie dla mieszkańców miast – nie emituje CO₂, tlenków azotu czy pyłów, w szczególności szkodliwych dla zdrowia drobnych pyłów PM_{2,5}. Autobus ma zasięg do 450 km, co oznacza, że może być użytkowany bez tankowania przez 2 dni. Samo tanko-

wanie wodoru trwa tylko 15 minut – powiedział Maciej Stec, Członek Rady Nadzorczej ZE PAK i Wiceprezes Grupy Polsat Plus, producentów autobusu.

Chcesz przejechać się wodorobusem?

Nowy autobus został skierowany do obsługi linii, których trasy przebiegają przez zabytkowe, atrakcyjnie turystycznie rejon miasta oraz dzielnice centralne, z gęstą zabudową. W takich warunkach efekt użytkowania nisko- i zeroemisyjnych źródeł napędu jest większy.

NesoBus kursował na linii 106 (do 8 listopada), a potem 178 (9-15 listopada; z wyjątkiem 11 listopada). „Sto szóstka” jeździ z Powiśla przez Nowy Świat i Krakowskie Przedmieście, a potem ulicami Królewską i Grzybowską na Wolę. Autobusy 178 kursują Traktem Królewskim i dojeżdżają do osiedli mieszkaniowych w Ursusie.

Ekotransformacja

Komunikacja autobusowa jest najpopularniejszym sposobem przemieszczania się po mieście – w 2021 roku autobusy przewiozły w Warszawie 400 mln pasażerów. Dziś w warszawskiej aglomeracji jest ponad 300 linii autobusowych (dziennych, nocnych, podmiejskich i lokalnych). Dlatego Warszawa stawia na rozwój ekologicznego transportu i sukcesywnie modernizuje tabor autobusowy – inwestując w transport nisko- i zeroemisyjny. Obec-

nie warszawiacy i goście mogą korzystać ze 162 elektrobusem i 70 autobusów hybrydowych.

– Na ulice Warszawy wyjechał pierwszy autobus z napędem wodorowym. Na razie w ramach testów, ale już dziś możemy powiedzieć, że transport zeroemisyjny jest przyszłością – mówił prezydent Rafał Trzaskowski. – Zeroemisyjny transport jest naturalnym kierunkiem rozwoju miast, ale wymaga wielkich nakładów. W Krajowym Planie Odbudowy czekają miliardy złotych na zielony transport. Bez pieniędzy z Unii Europejskiej nie będziemy mieli środków na transformację komunikacji miejskiej w bardziej ekologiczną. Dlatego

apeluję do rządu o jak najpilniejsze uruchomienie środków z KPO – dodaje prezydent.

Warszawa bardziej zielona

Odchodzenie od węglowodorów i stawianie na zieloną energię jest dla miasta priorytetem – stąd inne, ekologiczne inwestycje związane z transportem miejskim.

W ostatnim latach na dachach autobusowych i tramwajowych przystankowych pojawiły się panele fotowoltaiczne. Gromadzona przez nie energia jest wykorzystywana do podświetlania gablot z rozkładami jazdy po zmroku. Zwiększa się również ilość zazielenionych torowisk, ro-

ślinnością obsadzone są również dachy przystanków. W najbliższym czasie powstaną zielone ściany na parkingach przesiadkowych, np. przy stacji Karolin.

Kolejne warszawskie parkingi „Parkuj i jedź” stwarzają miejsca dla właścicieli samochodów elektrycznych. Na 17 parkingach P+R obecnie znajduje się 36 punktów ładowania (powstaną one na wszystkich kolejnych parkingach). Ekologiczną rewolucję czeka parking P+R przy ul. Połczyńskiej. Wody opadowe będą odprowadzane tu do zbiorników retencyjnych, a mała architektura zostanie oświetlona z energii z paneli.

Tomasz Kunert

Coraz więcej dzików...

Prezydent Rafał Trzaskowski spotkał się z aktywistami, aby omówić kwestie związane z coraz większą obecnością dzików w mieście. W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców, pod koniec września wydano decyzję o odstrzale do 200 osobników na terenie Warszawy.

Dziki pojawiają się w miejscach dla nich nietypowych, takich jak osiedla, parki miejskie czy place zabaw. Ich coraz częstsza obecność na terenie zabudowanym zauważają sami warszawiacy, którzy zgłaszają sprawę miejskim jednostkom – tylko od początku tego roku do miasta wpłynęło ich już niemal 1900. Dla porównania: w całym 2021 r. były to 554 zgłoszenia, a więc ponad trzykrotnie mniej niż w ciągu ostatnich 10 miesięcy. Obecnie do miejskich jednostek wpływa nawet kilkadziesiąt zgłoszeń na dobę związanych z obecnością dzików, a Lasy Miejskie każdego dnia podejmują nawet do 15 interwencji na wezwanie warszawiaków.

Dziki nie mają w Warszawie naturalnych wrogów. Przyzwyczyli się do obecności człowieka i mogą bardzo łatwo zdobyć tutaj pokarm. Na coraz liczniejszą populację tych zwierząt w mieście wpływa także fakt, że na terenach przyległych do Warszawy są one odstrzeliwane. Naturalnie kierują się więc w rejonie bezpieczniejsze – w stronę stolicy.

Aby zachęcić dziki, by trzymały się z dala od terenów zabudowanych, miejsca leśnicy wzbogacają bazę żerową w lasach, sadząc gatunki owocodajne, a także dęby czy buki. W lasach utrzymywane są również miejsca kąpieli dzików tzw. babrzyska. Miasto stawia też na edukację. Lasy Miejskie – Warszawa prowadzą zajęcia i spotkania z mieszkańcami, na których informują, jak postępować w przypadku spotkania dzikiego zwierzęcia. Powstają też specjalne broszury czy ulotki. Do tych akcji miasto chciałoby włączyć przedstawicieli aktywistów i organizacji działających na rzecz dzikich zwierząt.

Lasom Miejskim zależy na utrzymaniu rozsądnej wielkości populacji dzików na terenach leśnych w stolicy, ponieważ są to niesłychanie pożyteczne i potrzebne zwierzęta. Nie ma mowy o ich całkowitym wyępielaniu, nie może być też zgody na nadmierny rozrost – obie skrajności są niekorzystne dla ekosystemu warszawskich lasów.

Jesienne prace w stołecznych lasach

W październiku na terenach, którymi opiekują się miejscy leśnicy, ruszyły jesienne prace pielęgnacyjne. Zabiegi pozwolą wzmocnić drzewostan i zwiększyć bioróżnorodność w warszawskich lasach. Zaplanowano też nowe nasadzenia.

Prace pielęgnacyjne prowadzone są przez miejskich leśników co roku, aby zachować trwałość i stabilność ekosystemu na przyszłe lata. Ich zakres jest bardzo szeroki – od wycinki drzew w ramach tak zwanej „trzebieży”, po wprowadzanie nowych nasadzeń w związku z przebudową drzewostanów.

Tegoroczne zabiegi prowadzone będą w obrębie Lasu Sobieskiego (w Wawrze, Aleksandrowie, Miedzeszynie, na Osiedlu Faleńca i w Lesie Bródno), Lasu Bemowo, Lasu Bielańskiego oraz Kabackiego. Leśnicy będą je realizować do końca roku. Aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom, w obrębie prac wprowadzony zostanie tymczasowy zakaz wstępu. Każde z miejsc zostanie odpowiednio oznaczone przez pracowników Lasów Miejskich – Warszawa.

Leśnicy usuną wyselekcjonowane, najmniej stabilne i podatne na uszkodzenia drzewa. Znikną również te należące do gatunków inwazyjnych. Dzięki tym pracom drzewa właściwe dla danego siedliska i te, które wykazują największą vitalność, będą miały lepsze warunki wzrostu.

W ramach tegorocznych prac zaplanowano również nasadzenia. W październiku i listopadzie leśnicy posadzą 44,4 tys. drzew i krzewów. O nową zieleni wzbogacą się wszystkie tereny, którymi zarządza miejska jednostka.

Andżelika Gackowska

Pamiętaj o wymianie kopciucha

Już tylko niespełna dwa miesiące zostały warszawiakom na wymianę kopciucha. Stolica wciąż zachęca i wspomaga w tym mieszkańców – zarówno poprzez system miejskich dotacji, jak i wsparcie w ramach zewnętrznych programów.

31 grudnia 2022 r. – to ostatni termin na wymianę przestarzałego pieca w Warszawie zgodnie z mazowiecką uchwałą antysmogową. Mieszkańcy, którzy się na to nie zdecydowali, mogą liczyć się z mandatem. Dlatego miasto wciąż zachęca do zastąpienia kopciucha bardziej ekologicznym źródłem ciepła. W tym roku wysokość dotacji od stolicy na ten cel sięga do 70 proc. dofinansowania.

Dodatkowo, aby wesprzeć warszawiaków, którzy dotychczas nie mogli skorzystać z dotacji na wymianę kopciucha ze względów formalnych lub z przyczyn technicznych, miasto chce udzielać dotacji również po 1 stycznia 2023 r. Znowelizowana treść uchwały w tej sprawie jest obecnie konsultowana przez organizacje pozarządowe, a następnie trafi pod głosowanie Rady m.st. Warszawy.

Warszawa bierze udział również w programach zewnętrznych, które mają wspierać walkę z zanieczyszczeniami powietrza i zwiększać efektywność energetyczną budynków. W tym roku, w ramach współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, miasto dołączyło do programu Stop Smog. Umożliwi on termomodernizację 200 jednorodzinnych budynków na terenie stolicy. W przynajmniej 160 z nich wymienione zostaną węglowe źródła ciepła, czyli kotły i piece 3 i 4 klasy energetycznej oraz bezklasowe. Część kosztów związanych z inwestycjami pokryje Warszawa. Wszystkie zadania mają zostać zrealizowane do końca 2024 r.

Niedawno miasto zawarło również porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotyczącej współpracy w ramach programu Czyste Powietrze. Warszawa będzie pozyskiwać wnioski od mieszkańców na dofinansowanie inwestycji objętych programem – termomodernizację budynków i wymianę źródła ciepła w domach jednorodzinnych. Dodatkową korzyścią dla warszawiaków będzie możliwość połączenia tego dofinansowania z miejską dotacją na wymianę kopciucha.

O tym, jak wymienić kopciucha i dlaczego warto to zrobić, informują ekodoradcy zatrudnieni w każdej stołecznej dzielnicy. Asystują również przy wypełnianiu wniosków o dotację.

MB

Miasto kontynuuje program in vitro

Warszawscy radni przyjęli uchwałę o dalszym dofinansowaniu programu leczenia niepłodności metodą pozaustrojową. Na kolejny 3-letni okres miasto zabezpieczyło ponad 40 mln zł. Od 2017 roku dzięki programowi in vitro urodziło się blisko 1700 dzieci.

Przyjęcie nowej edycji programu umożliwi kontynuację działań z zakresu wspierania par z niepłodnością od stycznia 2023 r. – dotychczasowa edycja programu kończy się w grudniu 2022 roku. Tylko w ostatniej, trwającej edycji od lutego 2020 r. do sierpnia 2022 r. z programu skorzystało 5088 par i urodziło się ponad 1012 dzieci.

Kolejna edycja miejskiego programu

Warszawski program polityki zdrowotnej wspierający osoby zmagające się z niepłodnością ma już 5 lat. Był jedną z pierwszych takich inicjatyw w Polsce uruchomionych po likwidacji rządowego programu w 2016 r. W pierwszej edycji na dofinansowanie in vitro w Warszawie przeznaczono 17,3 mln złotych. W drugiej budżet ten podwojono – w latach 2020-2022 miasto wsparło niepełne pary łączną kwotą 33 mln złotych, w kolejnych latach, po ostatniej uchwale Rady Miasta, kwota wzrosła jeszcze o ponad 7 milionów złotych: do 40,2 mln zł.

– Z obecnej edycji miejskiego programu finansowania zapłodnienia pozaustrojowego skorzystało już ponad 5 tys. par, urodziło się blisko 1700 dzieci. To 1700 pięknych historii, 1700 szczęśliwych rodzin. 1700 maluchów, które przyszły na świat dzięki programowi in vitro w Warszawie, jestem pewien, że

takich historii będzie dużo więcej – powiedział prezydent Rafał Trzaskowski.

In vitro to lekarstwo

Zjawisko niepłodności nasila się od kilkudziesięciu lat, będąc prawdopodobnie także naturalną konsekwencją zmian współczesnego świata. Stanowi ważny problem wymagający pomocy medycznej. – Niepłodność jest szczególnie chorobą, ponieważ dotyka dwojga młodych ludzi w okresie ich największej aktywności, wywiera silnie negatywny wpływ na funkcjonowanie rodziny, stan emocjonalny pary, jej funkcjonowanie społeczne i zawodowe – podkreśla zastępca prezydenta Renata Kaznowska.

Według różnych źródeł problem niepłodności dotyczy 10-12% popu-

lacji. W Warszawie szacuje się go na około 25 tys. par. Miejski program składa się z trzech elementów: dofinansowania procedur zapłodnienia pozaustrojowego; dofinansowania kriokonserwacji komórek jajowych kobiet przed leczeniem nowotworów i wykładów dla uczniów liceów i techników. Główne warunki uczestnictwa w programie to wiek (do 40 roku życia), para która bierze w nim udział pozostaje w związku małżeńskim lub partnerskim, a także poddała się wcześniejszemu leczeniu, które zakończyło się niepowodzeniem lub posiada bezpośrednie wskazanie do zapłodnienia pozaustrojowego.

– Leczenie niepłodności metodami zapłodnienia pozaustrojowego nie jest finansowane przez system powszech-

nych ubezpieczeń zdrowotnych, co w znacznym stopniu ogranicza dostęp obywateli do tego typu świadczeń. Należy zauważyć, że metody te bardzo często stanowią jedyną drogę do uzyskania potomstwa. Na świecie metoda zapłodnienia pozaustrojowego stosowana jest jako podstawowa i najskuteczniejsza metoda leczenia niepłodności – podkreśla wiceprezydent Kaznowska.

Skorzysta więcej par

Warszawa na kolejną 3-letnią edycję programu zabezpieczyła w budżecie kwotę w wysokości 40,2 mln zł (13,4 mln zł rocznie).

– In vitro jest ostatnią szansą w staraniach o powiększenie rodziny. To bezpieczna i skuteczna metoda leczenia niepłodności. Władze krajowe zlikwidowały finansowanie in vitro, mieszkańcy i mieszkańcy mogą jednak liczyć na samorząd. Nasz warszawski program, wprowadzony 6 lat temu przez radnych Platformy Obywatelskiej, cieszy się ogromnym zainteresowaniem, jego budżet szybko się jednak wyczerpuje. Stąd decyzja nie tylko o kontynuacji programu, ale także o zwiększeniu jego budżetu. W przeciągu najbliższych trzech lat tą formą wsparcia obejmujemy około 6700 par, czyli około 1200 więcej niż w obecnej edycji programu – mówi Magdalena Roguska, wiceprzewodnicząca Rady Warszawy.

– Nie zapowiada się, aby polityka rządu w sprawie programu in vitro zmieniła kierunek, a zastąpienie go programem opartym o naprotechnologię okazało się kompletnym fiaskiem pochłaniającym olbrzymie koszty – mówiła radna Gabriela Szustek, wiceprzewodnicząca Komisji Zdrowia. – W związku z bardzo dużym zaintereso-

waniem, kolejna już trzecia edycja naszego miejskiego programu potrwa do końca 2025 r. Dziś po raz kolejny Klub Koalicji Obywatelskiej poparł projekt niezwykle ważnej społecznie uchwały, która pozwoli po raz kolejny zastąpić rząd Prawa i Sprawiedliwości i spełnić marzenia tysięcy warszawianek i warszawiaków o rodzicielstwie – dodała radna Szustek.

Szkoła rodzenia w Warszawie

Rada m. st. Warszawy przyjęła także program edukacji przedporodowej „Szkoła rodzenia”. Program skierowany jest do ciężarnych mieszkanki stolicy.

– Program ten, ze względu na powszechność i łatwość dostępu, na stałe wpisał się w system profilaktycznej opieki zdrowotnej w Warszawie, realizowany jest przez miasto od 2005 r. Edukacja przedporodowa nie jest finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia – mówi zastępca prezydenta Warszawy Renata Kaznowska.

Programem objętych jest ok. 10 500 kobiet rocznie. W zajęciach uczestniczą kobiety w ciąży z osobą towarzyszącą. Szkoły rodzenia edukują rodziców na temat przebiegu ciąży, porodu, połogu i opieki nad noworodkiem. W czasie zajęć jest też mowa m. in. o zasadach prawidłowego odżywiania, znaczeniu kontaktu z dzieckiem bezpośrednio po porodzie, laktacji, psychicznych i fizycznych zagadnieniach okresu połogu. Odbywają się też zajęcia praktyczne: nauka prawidłowych zachowań w trakcie porodu, nauka łagodzenia bólu porodowego – techniki relaksacji i ogólnousprawniające ćwiczenia fizyczne.

Program realizowany będzie w latach 2023-2025, na każdy rok Warszawa przeznaczy 5 mln 250 tys. zł. **MB**

Dziecko potrzebuje rodziny

Warszawa zachęca do stwarzania profesjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych rodzicielskiej opieki, co roku jest ich ponad pół tysiąca. Najlepszym miejscem, do którego może trafić dziecko jest rodzina.

O tym jak wygląda prowadzenie domu pieczy zastępczej prezydent Rafał Trzaskowski rozmawiał z pp. Katarzyną Kowalską i Rafałem Nowakiem, którzy stworzyli taki dom 10 lat temu. Przez te lata w sumie opiekowali się ponad 140 dziećmi. Zdecydowana większość z nich została zaadoptowana przez nowe rodziny. Obecnie w domu jest 7 dzieci - w wieku od kilku tygodni do 2 lat.

– Rozwój pieczy zastępczej to jedno z naszych priorytetowych zadań. Bardzo doceniamy pracę, wysiłek i włożone serce takich małżeństw jak państwo Katarzyna i Rafał. Niestety nadal wiele dzieci potrzebuje miłości, bliskości i spokoju w rodzinnej atmosferze, której biologiczni rodzice nie są w stanie im za-

pewnić – mówił prezydent Rafał Trzaskowski.

Co roku do warszawskiej pieczy zastępczej trafia około 500 dzieci pozbawionych opieki rodziców. W 2021 r. w Warszawie było ponad 1060 rodzin zastępczych – opiekowały się ponad 1 300 dziećmi. Jednocześnie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (domach dziecka) przebywało prawie 700 dzieci. Często biologiczni rodzice nadużywają narkotyków, alkoholu,

nie są w stanie zajmować się dziećmi, nie interesują się nimi. Wszystkie dzieci wymagają stałej opieki lekarskiej, diagnostyki, wsparcia psychologicznego.

– Nie święci garnki lepią, rodziną zastępczą dla potrzebujących dzieci może zostać każdy, kto ma otwarte serce i chce zmienić swoje życie – mówi pani Katarzyna Kowalska. – Dzieci codziennie odwzajemniają się uczuciem i uśmiechem – dodaje. **MB**

Warszawa domaga się prawa w zakresie budownictwa ochronnego

Warszawa zidentyfikowała na swoim terenie ponad 2100 budynków, które mogą służyć jako miejsca ukrycia dla ludności w przypadku zagrożenia. Wciąż brakuje jednak przepisów, które pozwoliłyby na ich wykorzystanie, wyposażenie i podanie ich lokalizacji do publicznej wiadomości, mimo iż rząd zapowiedział je wiele miesięcy temu.

Ostatni profesjonalny schron został wybudowany w Polsce w latach 60-tych, w czasach zimnej wojny. Od 2004 r. w polskim systemie prawnym nie ma definicji schronu ani żadnego aktu, który by tę kwestię regulował. Jednak dzięki przeprowadzonej ostatnio przez warszawskich urzędników wspólnie ze strażakami inwentaryzacji wynika, że w stolicy dysponujemy co najmniej 7 mln m kw. powierzchni, która może służyć jako miejsca ukrycia dla ludności.

– Jeszcze w lutym, przed rozpoczęciem konfliktu w Ukrainie, poleciłem dyrektorowi stołecznego Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przeprowadzenie dokładnej inwentaryzacji miejsc, które mogą służyć za schronienie w czasie wojny. Już wtedy alarmowaliśmy, że ta kwestia nie jest uregulowana w polskim prawie – powiedział Rafał Trzaskowski prezydent m.st. Warszawy.

Warszawa podjęła się zadania zidentyfikowania miejsc w swoim obszarze administracyjnym, mogących służyć jako potencjalne ukrycia dla mieszkańców stolicy na wypadek zewnętrznego zagrożenia państwa. Prace inwentaryzacyjne trwały około 2 miesięcy. Pracownicy miasta wspólnie ze stra-

Naziemny schron dla mieszkańców z czasów II wojny światowej.

żakami dokonali przeglądu obiektów budowlanych czy parkingów podziemnych, które w przypadku zagrożenia mogłyby pełnić rolę doraźnych miejsc ukrycia, jak również nowej infrastruktury, budowanej na przestrzeni 20 lat z żelbetonowymi podziemnymi konstrukcjami. Są to m.in. podziemne poziomy na Stadionie Narodowym, jak również perony, antresole, korytarze czy pociągi Metra Warszawskiego.

– Policzyliśmy dokładnie powierzchnię, którą dysponujemy i która mogłaby służyć ludności jako miejsce ukrycia. Przyjeliśmy min. 2 mkw. na osobę. Z tego rozeznania, przeprowadzonego w poczuciu odpowiedzialności, z własnej inicjatywy, bez żadnych wytycznych, wynika że w Warszawie mamy wystarczającą powierzchnię do schronienia się dla wszystkich mieszkańców miasta – mówi Michał Domaradzki dyrektor Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.

– Inwentaryzacja wykazała, że mamy w stolicy ponad 2100 obiektów z infrastrukturą podziemną, gdzie mieszkańcy mogliby się ukryć. Jednak żeby przygotować odpowiedni plan, konieczna jest zmiana prawa na poziomie krajowym. Żałuję, że rządzący zabrali się za to dopiero pół roku po wybuchu konfliktu za naszą wschodnią granicą. Znosi się też na to, że – podobnie jak w przypadku walki z pandemią czy kryzysem energetycznym – odpowiedzialność będzie znowu przerzucana na samorządy – dodaje prezydent Rafał Trzaskowski.

– Jestem w kontakcie w innymi samorządami, część z nich zarządziła podobną inwentaryzację sama z siebie, nie czekając na rząd. My zawsze będziemy pomagać – bezpieczeństwo naszych obywateli to kwestia fundamentalna. Ale pamiętajmy, że to przede wszystkim obowiązek rządzących – podsumował prezydent Rafał Trzaskowski.

Fot. wikipedia

Już w piątek 32. Bieg Niepodległości

Po dwóch latach od czasów pandemii powraca radosne święto biegania w barwach narodowych. W piątek 11 listopada, tradycyjnie o godzinie 11:11 ulicami Warszawy ruszą tysiące biegaczy. Na liście uczestników Biegu Niepodległości jest już 10 000 zgłoszeń, a wciąż przybywa nowych uczestników.

To świetna okazja na spędzenie dnia dla osób, które biegają nie tylko zawodowo, ale również amatorsko. W ten sposób można obudzić w sobie ducha patriotyzmu i uczcić odzyskanie niepodległości „na biegowo”!

Już za chwilę odbędzie się kolejna edycja Biegu Niepodległości, podczas której biegacze z całej Polski zmierzą się w sportowej rywalizacji na ulicach stolicy. Uczestnicy mogą podczas rejestracji zaopatrzyć się w białe lub czerwone koszulki, lub zabrać swoją w jednym z narodowych kolorów i tuż przed rozpoczęciem biegu, zgodnie z tradycją ustawić się w dwóch szeregach – tworząc wielką flagę Polski. Zawodnicy, którzy zdecydowali się na start w białych koszulkach, proszeni będą o zajęcie miejsc po prawej stronie (od strony torowiska), a biegacze w czerwonych koszulkach – po lewej stronie. Przed startem nie zabraknie również

kundach od strzału startera. Rekord kobiet ustanowiła cztery lata temu Anna Gosk, której czas wyniósł 33 minuty i 6 sekund. Dziesięciokilometryowy dystans to również świetna szansa dla wszystkich amatorów biegania chcących wziąć udział w dużym wydarzeniu.

Każdy znajdzie coś dla siebie

Na 11 listopada zaplanowane są również inne biegi towarzyszące. Najmłodszy mogą sprawdzić się w 6. edycji biegu Mila Niepodległości, czyli wyścigu dla młodzieży w wieku 10-14 lat.

Nastolatki pobiegą na dystansie 1918 m – do skrzyżowania z ul. Nowolipie i zawrócą na metę do miejsca startu. Dystans stanowi mały wycinek oryginalnej trasy głównego wydarzenia, ale jest dobrym testem dla młodych adeptów chcących zacząć swoją przygodę z bieganiem. Zadowoleni będą również wszyscy fani nordic walking, którzy będą mogli poczuć klimat wspólnej celebracji Święta Niepodległości na trasie 6,5 km.

Wielki powrót Warszawskiej Triady Biegowej

Bieg Niepodległości to jeden z trzech biegów należących do Warszawskiej Triady Biegowej „Za-

uroczystego odsłaniania Mazurka Dąbrowskiego. Na każdym czekają również oryginalne medale, które stanowią wyjątkową pamiątkę z obchodów Święta Niepodległości. Zapisać można się zarówno online, jak i w Biurze Zawodów tylko do jutra!

Czy padnie rekord?

Pogoda w tym roku będzie z pewnością sprzyjać biegaczom i dobrym wynikom. 32. Bieg Niepodległości ruszy jak zawsze – z Alei Jana Pawła II i będzie poruszał się na południe, aż do Alei Niepodległości. Następnie zawróci w kierunku mety, która będzie znajdować się w tym samym punkcie co linia startu. Trasa 32. Biegu Niepodległości jest niezwykle korzystna dla wszystkich, którzy chcą pobić swój życiowy rekord. W poprzedniej edycji Biegu Niepodległości z 2019 r. zwyciężyli Arkadiusz Gardzielewski, który ukończył bieg w czasie 00:29:29 i Joanna Dorociak (00:35:57). Zwycięzca biegu z 2019 roku jest również dotychczasowym rekordzistą imprezy. W 2011 r. przekroczył metę po 29 minutach i 26 se-

biegaj o Pamięć”. Oprócz Dnia Niepodległości można było również wziąć udział w dwóch innych biegach – konstytucji 3 Maja oraz w rocznicę Powstania Warszawskiego. Przez ostatnie dwa lata biegi te nie odbywały się ze względu na pandemię. Tym samym jest to jednocześnie wielki powrót Biegu Niepodległości oraz całej Warszawskiej Triady Biegowej. To świetna okazja, aby upamiętnić historyczne dla Polski wydarzenia, a przy okazji spędzić aktywnie czas, poruszając się na świeżym powietrzu.

Zapisy jeszcze trwają!

Nadal jest szansa na wzięcie udziału w 32. Biegu Niepodległości. Pakiety startowe można odbierać dziś i jutro w Biurze Zawodów, które znajduje się w CH Westfield Arkadia na ul. Jana Pawła II 82 w Warszawie w godzinach 12:00-20:00. W dzień biegu w godzinach 08:00-10:00 pakiety odbiorą jedynie osoby niemieszkające, na co dzień w Warszawie.

Magda Skrocka

Strażnicy miejscy dbali o bezpieczeństwo

Ponad 450 zdarzeń w pobliżu warszawskich nekropoli odnotowali strażnicy miejscy, w ramach akcji „Hiena i Znicz” prowadzonej na przełomie października i listopada.

Strażnicy miejscy w ramach akcji „Hiena i Znicz” dbali o porządek i bezpieczeństwo na cmentarzach jak również w pobliżu warszawskich nekropoli. Zadaniem patroli było między innymi zapobieganie działalności tzw. cmentarnych hien. Strażnicy miejscy reagowali na wszel-

kie przejawy łamania prawa. Zwracali uwagę na osoby starsze, o ograniczonej sprawności, kontrolowali stoiska handlowe, sprawdzając czy dana osoba posiada zgodę na prowadzenie takiej działalności i czy stoisko nie blokuje pasa ruchu drogowego.

Dzień Wszystkich Świętych to również działania związane z ruchem drogowym. Wiele ulic zostało zamkniętych i wyłączonych. Strażnicy dbali o utrzymanie płynności ruchu pieszych, zgodnie z prawem parkowanie pojazdów oraz drożność

tras specjalnej komunikacji zbiorowej.

W ramach tegorocznych akcji „Hiena” i „Znicz” strażnicy miejscy nałożyli blisko 120 mandatów m.in. za tamowanie i utrudnianie ruchu, zakłócanie ładu i porządku publicznego, spożywanie alkoholu czy prowadzenie handlu w miejscu niedozwolonym. 3 wnioski o ukaranie zostały skierowane do sądu, a w 145 przypadkach zastosowano środki oddziaływania. Strażnicy miejscy ujęli również 2 nietrzeźwych kierowców.

Do nietypowej interwencji doszło 1 listopada. Strażniczki miejskie, które w ramach akcji „Hiena” patrolowały okolice cmentarzy na Wawrze i Rembertowie, zauważyły u zbiegu ulicy Płaterskiej i Korkowej rozbite auto. Po przybyciu na miejsce zdarzenia okazało się, że prowadzony przez nietrzeźwego mężczyznę samochód, rozbił ustawioną na jezdni zaporę z zakazem wjazdu, wpadł na latarnię, a następnie uderzył w drzewo. Kierujący został ujęty i przekazany policji.

Referat Prasowy Straży Miejskiej m. st. Warszawy

Projekt Warszawa przegrał z ZAKSĄ

W niedzielę 6 listopada Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle pokonała u siebie PROJEKT Warszawa 3:1 w meczu 8. kolejki siatkarskiej PlusLigi. Najlepszym zawodnikiem spotkania wybrano przyjmującego Wojciecha Zalińskiego z ZAKSY. W stołecznej drużynie najlepiej zaprezentował się atakujący reprezentacji Niemiec Linus Weber, który zdobył 26 punktów.

Pierwszego seta lepiej rozpoczęli gospodarze, którzy skutecznie grali blokiem. Po krótkiej chwili zrobiło się 4:1, ale przewaga szybko została zniwelowana przy dobrej serii zagrywek Linusa Webeera. Na tablicy wyników pojawił się wynik 10:10 i od tego momentu obie ekipy szły równo aż do samej końcówki. Świetnym blokiem popisał się wówczas Łukasz Kaczmarek, a losy całej partii miały się rozstrzygnąć właśnie na samym końcu. Gwiazdą tego fragmentu spotkania był Aleksander Śliwka, który zdobył dwa punktowe bloki i skutecznie zaatakował, dając swojej drużynie wynik 24:21, a pierwszą partię atakiem zakończył z kolei Kaczmarek.

W drugim secie przewagę wypracowali sobie ponownie kędzierzynianie, którzy utracili ją w końcu na rzecz gości. Projekt doprowadził do stanu 19:19, ale w końcówce ponownie lepsi byli gospodarze. Piłkę setową dał ZAKSIE Kaczmarek, a przy stanie 24:23 dla zespołu z Kędzierzyna-Koźła zagrywkę popsuł warszawianie. W efekcie mieliśmy wynik 2:0 dla gospodarzy.

W trzeciej partii oglądaliśmy na boisku Artura Szalpuska, który wziął na siebie ciężar gry w ataku i skutecznie celował swoimi atakami w pole gospodarzy. ZAKSA nie odpuszczała, a Projekt miał problemy w końcówce, ale as serwisowy Kevin Tillie i atak Szalpuska ustalili wynik trzeciej partii na 21:25, a goście wciąż byli w grze w tym spotkaniu.

W czwartym secie przewaga od samego początku była po stronie kędzierzynian, którzy wyszli nawet na prowadzenie 17:11. Projekt usiłował wrócić do gry i robił to dość skutecznie, bowiem tablica wyników w pewnym momencie wskazywała nawet 19:17. Piłka setowa, a jednocześnie meczowa należała jednak do ZAKSY. Przy stanie 24:23 atak skończył Kaczmarek i to gospodarze zdobyli trzy punkty w tym spotkaniu.

Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – Projekt Warszawa 3:1 (25:22, 25:23, 21:25, 25:23)

Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle: Aleksander Śliwka, Twan Wiltenburg, Łukasz Kaczmarek, Wojciech Zaliński, Dmytro Pashytsky, Marcin Janusz – Erik Shoji (libero) oraz Przemysław Stępień, Bartłomiej Kluth. Trener: Tuomas Sammelvuo.

Projekt Warszawa: Andrzej Wrona, Jan Firlej, Igor Grobelny, Piotr Nowakowski, Linus Weber, Kevin Tillie – Damian Wojtaszek (libero) oraz Jakub Kowalczyk, Jurij Semeniuk, Artur Szalpusk, Kamil Baranek, Mateusz Janikowski. Trener: Roberto Santilli.

Jak będzie wyglądała Skra po modernizacji?

Stadion treningowy wraz z zagospodarowaniem terenu, zapleczem i trybunami, strefa rzutów i strefa rekreacyjno-sportowa – te obiekty powstaną w ramach I etapu modernizacji Ośrodka Wawelska, dawnej Skry. Miasto przygotowało animację, która pokazuje, jak w przyszłości będą wyglądać tereny przy ul. Wawelskiej 5.

W zeszłym roku, po latach starań, odzyskali Skrę dla m. st. Warszawy. Od początku robimy wszystko, żeby obiekty przy Wawelskiej przywrócić warszawiankom i warszawiakom. Z części z nich możecie korzystać już dziś. Zobaczcie jak Skra będzie wyglądać po I etapie modernizacji – powiedział Rafał Trzaskowski, prezydent m. st. Warszawy.

Ośrodek Wawelska dziś

Miasto odzyskało obiekt przy ul. Wawelskiej 5 w 2021 r. po 13 latach sądowej batalii. W pierwszej kolejności zaniedbany teren dawnej Skry uporządkowano, a następnie okoliczne tereny zieleni i bieżni na stadionie głównym oddano do dyspozycji mieszkańców.

Warszawiacy mogą teraz bezpiecznie trenować i odpoczywać na świeżym powietrzu w odzyskanym ośrodku Skra, a miasto organizuje tam liczne wydarzenia sportowe dla biegaczy i kolarzy. Na tartanowej bieżni odbywają się treningi biegowe Aktywnej Warszawy, a na trawie kolarskie zawody przełajowe o Puchar Syrenki CX. Regularnie organizowany jest też badający wytrzymałość sportowców – Test Coopera.

Każdy dzień przybliży nas do realizacji postawionego sobie przez nas celu, jakim jest przywrócenie świetności dawnej Skry, czyli kompleksu obiektów sportowych noszących obecnie nazwę Ośrodek Wawelska – powiedziała zastępczyni prezy-

denta m. st. Warszawy Renata Kaznowska.

Plany na najbliższe lata

M. st. Warszawa już od kilku miesięcy intensywnie pracuje nad I etapem modernizacji. Obejmie on w szczególności budowę stadionu treningowego wraz z zagospodarowaniem terenu, zapleczem i trybunami, strefą rzutów oraz boisko do rugby. W pozostałej części stanowiącej obszar ogólnodostępny, otwarty na Park Pole Mokotowskie, powstanie strefa parkowa i sportowa przeznaczona do rekreacyjnego uprawiania dyscyplin lekkoatletycznych. W swoim założeniu kompleks sportowy ma być też zapleczem treningowym dla kolejnego etapu modernizacji ośrodka jakim będzie budowa stadionu głównego.

Planowane prace budowlane powinny rozpocząć się w II połowie 2023 r., zaraz po uzyskaniu potrzebnych pozwoleń. Wartość inwestycji to 52 mln zł brutto, które zostały zabezpieczone w Wieloletniej Prognozie Finansowej m. st. Warszawy.

To jakie będą efekty I etapu prac w Ośrodku Wawelska można już zobaczyć w animacji i na załączonych materiałach. MB

Wojtek Dąbrowski

13 listopada: Dzień Placków Ziemniaczanych

*Wacek w życiu Romany się pojawił znienucka.
W barze przy ziemniaczanych oczarował ją plackach.
Gdy zjadł placki smażone,
Przyrzekł pojąc za żonę,
A tu masz babo placek! Co za chłopt? Nie ma wacka!*

© MKWD (Muzyczny Kabaret Wojtka Dąbrowskiego)

MUZYCZNY KABARET WOJTKA DĄBROWSKIEGO

15. miesięcznica: poniedziałek, 14 listopada 2022, godz. 18

Spotkanie z autorem
(poezja, satyra)

RESTAURACJA
Winowajcy Roku

Warszawa Ursynów, ul. Romera 4b
park im. Jana Pawła II, obok tętni

13 listopada to
Dzień Placków Ziemniaczanych

Zapraszamy na degustację!

PASSA
www.passa.waw.pl

Muzyczny Kabaret Wojtka Dąbrowskiego, Winowajcy Roku

W prawo czyli w lewo

Polskość powróciła

Wojna światowa otworzyła przed Polakami wejście na drogę do niepodległości. Mimo piętrzących się na niej przeszkód udało się dojść do wytyczonego celu. Choć nie wszystko przebiegało po myśli tych, którzy stanęli na czele i nie zawsze zgodnie z oczekiwaniami silnie zróżnicowanego wówczas społeczeństwa, 104 lata temu Polska powróciła na mapy świata.

Nie był to proces ani łatwy, ani szybki. Wręcz przeciwnie, było to wyrwanie się spod władzy zaborców kawałek po kawałku. Wymagało to istnej ekwilibrystyki politycznej wewnątrz jak i na zewnątrz na arenie międzynarodowej. Wyzwanie, aby Polskę uczynić suwerenną, podjęli nasi wybitni działacze i politycy m. in. Roman Dmowski – polityk, publicysta, minister spraw zagranicznych, poseł na Sejm Ustawodawczy II Rzeczypospolitej, współzałożyciel Narodowej Demokracji oraz inni ambasadorowie polskiej sprawy jak Ignacy Jan Paderewski - wybitny pianista, wirtuoz, kompozytor, mąż stanu i polityk. Nieoceniony jest wkład Ignacego Jana Paderewskiego w dzieło przywrócenia Polsce niepodległości. W jego przypadku mamy do czynienia z niezwykle zjawiskiem, kiedy to muzyka okazała się równie skuteczna albo nawet skuteczniejsza niż działania stricte polityczne. Dzięki swoim koncertom potrafił zyskiwać przychylność znaczących polityków w Europie i za oceanem.

Suma wysiłków wielu naszych wybitnych rodaków doprowadziła do wyrwania się spod niewoli narzuconej nam przez zaborców poczynając od roku 1772 na części terytorium Rzeczypospolitej do 1795 roku, kiedy to dokonano trzeciego rozbioru, oznaczającego koniec jej istnienia. Rok 1918 przyniósł upragnioną wolność, ale jak już wspominałem, nie stało się to w jednym miejscu ani w jednym czasie. Tak czy inaczej, przywrócono Polsce suwerenność z własną niezależną od nikogo państwowością. W dzisiejszej debacie publicznej można usłyszeć o 123 latach niewoli, jednak jest to pewien skrót myślowy. Jak wiele uproszczeń tego typu, jest nie do końca prawdziwy, bo dla części dawnej Rzeczypospolitej było to około 146 lat, dla pozostałych krócej, uwzględniając skutki wojen napoleońskich.

„Żeby łatwiej pojąć, czym jest niepodległość, wystarczy spojrzeć na to, co dzieje się za naszą wschodnią granicą. Mamy tam do czynienia z bezwzględna napaścią na niepodległy kraj w imię polityki imperialnej przyjętej przez agresora“

nierealnym (zważywszy na sytuację, w jakiej się znalazł kraj), to jednak ta wizja się zmaterializowała. Z pewnością graniczy to z cudem, ale dzięki wysiłkom przywódców i całego społeczeństwa stało się to faktem.

Nie ma wątpliwości, że Polska niepodległa nie powstałaby bez takich wybitnych postaci i wizjonerów jak: Józef Piłsudski – komendant legionów, przyszły marszałek, Wincenty Witos, Ignacy Daszyński, Wojciech Korfański i inni.

Żeby łatwiej pojąć, czym jest niepodległość, wystarczy spojrzeć na to, co dzieje się za naszą wschodnią granicą. Mamy tam do czynienia z bezwzględna napaścią na niepodległy kraj w imię polityki imperialnej przyjętej przez agresora.

W 104. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w dniu 11 listopada w całym kraju mają odbywać się obchody tego wiekopomnego wydarzenia. Zaplanowano uroczystości różnego szczebla w miejscach związanych z walką o wolną Polskę. Na uczestników czekają spotkania, wykłady, różnego rodzaju pokazy grup historycznych, marsze, biegi, składanie wieńców etc. Wyjątkowy pomysł uczczenia tej rocznicy znalazło Polskie Radio. Chcąc uświetnić tę datę oraz piątą rocznicę Polskiego Radia Chopin, przygotowano niezwykle wydarzenie - Maraton Chopinowski. Będzie to isticie maratoński wyczyn trwający 28 godzin. Wystąpi w nim 84 pianistów, którzy wykonają 205 utworów naszego największego kompozytora. Tak to Narodowe Święto Niepodległości zostanie uhonorowane przez muzykę będącą dziełem genialnego twórcy, który znaczną część swojego życia spędził na emigracji. W duszy pozostał jednak Polakiem, wyrażając polskość za pomocą fortepianu.

Dzięki nim polska mogła powracać do serc słuchaczy podczas zaborów i do dziś słuchają jej ludzie na całym świecie.

Mirosław Miroński

O ojcach II Rzeczypospolitej powiedziano i napisano już wiele. Powstało też wiele opracowań naukowych, powstały liczne mity i anegdoty. Niemniej, nic nie jest w stanie oddać ich zaangażowania i poświęcenia dla idei niepodległościowej. Niektórzy z badaczy i komentatorów tamtych wydarzeń używają określenia (i to nie w przenośni), że mieliśmy do czynienia z prawdziwym cudem. To jednak umniejsza zasługi tych, którzy przyczynili się do wyzwolenia. Choć wizja Polski niepodległej mogła wydawać się ówczesnym czymś odległym albo

Gadka Tadka

Kuratorzy demokracji wadliwej

Tadeusz Porębski

Przy wejściu do Durban University of Technology (DUT) w Republice Południowej Afryki wisi tablica, a na niej wyrzeźbione memento (ostrzeżenie, przestroga): „Zniszczenie narodu nie wymaga użycia bomb atomowych czy rakiet dalekiego zasięgu. Wystarczy obniżyć jakość kształcenia. Wtedy rozpadają się domy i mosty wybudowane przez byle jakich architektów; wtedy pacjenci umierają przez byle jakich lekarzy; wtedy pieniądze są marnotrawione przez byle jakich ekonomistów; wtedy sprawiedliwość nie istnieje przez byle jakich sędziów i prokuratorów, wtedy upadają systemy przez byle jakich ustawodawców. Upadek oświaty, to niechybny upadek narodu”.

Czyżby pani Nonkululeko Nyembezi, wszechstronnie wykształcona czarnoskóra metodystka (Instytut Nauki i Technologii Uniwersytetu w Manchesterze, California Institute of Technology, dyplom MBA w Open University Business School), kanclerz durbańskiej Politechniki oraz jej poprzednicy na tym stanowisku, postrzegali edukację w innym wymiarze, niż średnio wykształcony biały żarliwy katolik (wydział prawa kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II) Przemysław Czarnek z dalekiej Polski, robiący w tym kraju za ministra od edukowania młodzieży? Na to wychodzi. OKOpress pisze ostatnio:

„Jakby mało było poprzednich nieszczęść, edukacja znowu dostaje linijką po łapach. Cel ustawy „lex Czarnek” został wyrażony wprost przez ministra, który mówi głosem katolickiego taliba, że dosyć lewactwa i wracamy do cywilizacji chrześcijańskiej”. Co oznacza nowa ustawa zwana „lex Czarnek”, zgłoszona jako projekt posełski, więc nie wymagający konsultacji? Ciasnotą umysłową, zastąpienie myślenia Panem Bogiem oraz katolicki fundamentalizm.

Ta ustawa praktycznie wyrzuca Polskę z grona państw postępowych, faktycznie wprowadza religijny taliban i cofa nas do mrocznych czasów średniowiecza, kiedy suwerenem był Kościół katolicki. Inaczej nie można odebrać tego haniebnego wstecznicstwa. W zamysłu polity – ministra, rodem z miasteczka Koło, nowa ustawa ma być prawnym bastionem „broniącym polską szkołę przed ideologiami neomarksistowskimi, takimi jak gender, LGBT, czy wojujący ateizm, które to ideologie dążą do wyrzucenia Boga, prawa naturalnego i jego konkretyzacji, czyli Dekalogu, z życia oraz oderwania Europy od jej chrześcijańskich korzeni”.

Rolę strażnika wiary będzie pełnił kurator, którego pozycja została w „lex Czarnek” istotnie wzmocniona. To wszystko bardzo brzydko pachnie, przynajmniej dla mnie oraz milionowej rzeszy polskich ateistów i agnostyków, którzy zapisy w religijnych księgach traktują z przymrużeniem oka jako wydarzenia z pogranicza baśni. W demokracji każdy ma prawo wybrać własną ideologię, ale narzucanie jej innym to zaprzeczenie i łamanie demokratycznych reguł. Istnieje pięć niezbędnych elementów ideologii brutalnego dżihadizmu, m. in. tauhid i hakimiyya. Obie odzwierciedlają konieczność podporządkowania się muzułmanów boskiej władzy bez żadnego wyjątku, ponieważ Bóg jest jedynym możliwym źródłem praw i przepisów. Nakładają więc one obowiązek odrzucenia świeckiej władzy ustawodawczej oraz demokracji. Podobne próby prowadzone są w XXI-wiecznej

„Ta ustawa praktycznie wyrzuca Polskę z grona państw postępowych, faktycznie wprowadza religijny taliban i cofa nas do mrocznych czasów średniowiecza, kiedy suwerenem był Kościół katolicki. Inaczej nie można odebrać tego haniebnego wstecznicstwa“

Polsce, państwie zrzeszonym w postępowej i elitarniej Unii Europejskiej.

Pani Paulina Henning-Kloska, posłanka Klubu Parlamentarnego „Polska 2050”, zadała w Sejmie posłom PiS dramatyczne pytanie: „Co wam zrobiły dzieci, że chcecie je oddać w ręce 16 kuratorów oświaty, którzy jak Barbara Nowak bardziej nadają się na rzeczników episkopatu niż na osoby, które mają nadzoro-

wać świecką szkołę?”. Dobre pytanie. A co na to art. 48 Konstytucji RP, który stawia sprawę jasno: „Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami”? Cóż, państwem rządzą populiści, pravicowi ekstremiści i Kościół katolicki, więc należało się spodziewać, że będą dokrecać społeczeństwu ideologiczną sрубę. Bo cóż to jest populizm? Za populizmem zawsze stoi zamordyzm, czyli odwoływanie się do prawdziwego ludu bądź narodu, ale jednocześnie wykluczanie z niego wszystkich, którzy się z populistami nie zgadzają.

Co teraz? Nic, należy cierpliwie czekać na przyszłoroczne wybory. Nie będzie łatwo pokonać populistów i wcale nie chodzi o przewagę w oddanych głosach. Populiści, tak jak komunści, raz przejętej władzy dobrowolnie nie oddają, trzeba im ją wyrwać z gardeł. Po wyborach może dojść w Polsce do poważnych niepokojów społecznych, podobnie jak było w USA, kiedy populistą Trump minimalnie przegrał prezydenturę. Polskie społeczeństwo jest podzielone jak nigdy przedtem, a wzajemna niechęć przekształca się w nienawiść. To może się źle skończyć. Pisałem ostatnio o badaniach wykonywanych corocznie od 2006 roku przez Economist Intelligence Unit (jednostka badawcza związana z prestiżowym brytyjskim tygodnikiem „The Economist”). EIU bada tzw. wskaźnik demokracji (ang. Democracy Index) w 167 krajach świata.

Czemu mają służyć badania prowadzone przez EIU? Poza ustalaniem poziomu demokracji w danym państwie badanie ustawia je albo jako „demokrację pełną”, albo „demokrację wadliwą”, albo „system hybrydowy” (np. Chiny Ludowe), albo też jako „system autorytarny”. Polska jest kwalifikowana jako „demokracja wadliwa”. Patrząc na pierwszą dziesiątkę krajów uznawanych za wzorzec demokracji, widzimy, że przodują te, w których religia i Kościół nie grają pierwszoplanowych ról oraz nie posiadają i nie łakną wpływów politycznych. Tak jest m. in. w całej Skandynawii. Nie uczą tam religii, lecz religioznawstwa. Aktualne problemy moralne i etyczne uczniów nauczyciel omawia nie tylko z punktu widzenia chrześcijaństwa. I właśnie tego rodzaju edukacja jest szczytną chroniącą demokrację przed upadkiem, bo wpaja dzieciom i młodzieży tolerancję, polegającą na uszanowaniu cudzego wyglądu, ubioru, religii, preferencji seksualnych i sposobu życia, jak również instytucjonalną wstrzemięźliwość. Jedynym tego rodzaju edukacja wykształci nam kiedyś elity, które uszanują vox populi i uczynią z Polski kraj prawdziwie demokratyczny i postępowy. Według oficjalnych danych rządu Danii, tamtejsze dzieci w wieku od 6 do 16 uczestniczą w obowiązkowych zajęciach z... empatii. W Boga wierzy zaledwie 18 proc. duńskiego społeczeństwa, religia ważna jest dla 18 proc., a do kościoła chodzi poniżej 5 proc. Duńczyków. W raporcie ONZ z 2019 r. Dania zajęła drugie miejsce w rankingu na najszcześniejszy kraj świata. Słowem – średnio lub luźno związani z wiarą i kościołem Skandynawowie żyją sobie na stopie kilkakrotnie wyższej niż żarliwi katolicy w Polsce.

Na wyższej stopie niż my żyją też – w dużej części protestanckie i ateistyczne – Austria, Czechy, Łotwa oraz Estonia, najbardziej „cyfrowy” kraj na Ziemi. Mieszkańcy północnych i zachodnich rejonów sąsiadującej z nami Republiki Czech to przeważnie ateści. Czechy to najbardziej zlaicyzowany kraj w Europie, mimo to radzi sobie świetnie w nowej rzeczywistości. Jak tylko pomyślę o Czechach zaraz nasuwa mi się teza wygłaszana przez Jaroslava Haška, wybitnego XIX-wiecznego pisarza czeskiego: „Tylko kompletni idioci mogą kochać władzę, która wszystkich uważa za idiotów”. Dzisiaj nie da się już ukryć, że najślabym ogniwem demokracji jest słabo wyedukowana część społeczeństwa. Projekt zmian w szkołach publicznych podległych samorządom, nad którymi ministerstwo edukacji chce sprawować nieograniczoną kontrolę, musi budzić niepokój. Pojawia się bowiem pytanie, jak Polska przygotowuje przyszłe pokolenia na niepewną przyszłość w świecie coraz bardziej zlaicyzowanym i technologicznie pędzącym naprzód z prędkością światła? Zamiast technologicznych nowinek – „Zdrowaś Maryjo”? Kropidło, niedzielną msza święta i cnoty niewieście zamiast postępu i nowoczesności? „Jak obudzić w sobie wielkość, by nasz naród wzrastał, a nie karłał? Musimy przede wszystkim nadażać za światem” – mówił w swoim pierwszym prezydenckim przemówieniu Nelson Mandela, którego ciągle cytuję. Nadażać za światem... To dzisiaj w każdym postępowym, demokratycznym państwie największe wyzwanie. Niestety, w Polsce ono już nie mieszka, bo zamiast wzrastać – systematycznie karlejemy.

Stosunki polsko-ukraińskie w czasie wojny polsko-bolszewickiej, ważny element w drodze do niepodległości

Ja was, panowie, przepraszam...

Po zwycięskiej Bitwie Warszawskiej Piłsudski spotkał się 5 września 1920 r. z Petlurą w Stanisławowie. Tematem rozmów jazo- wych ze Sztabem Generalnym były sprawy zaopatrzenia materia- łowego oddziałów ukraińskich oraz kwestie polityczne. Po zwycię- skiej Bitwie Niemeńskiej i przejęciu Ziemi Wileńskiej przez zbun- towane oddziały gen. Lucjana Żeligowskiego, a także polskiej kontrofensywie na froncie południowym z udziałem oddziałów ukraińskich, w wyniku rokowań rychych, 18 października 1920 r. wstrzymane zostały działania na froncie wschodnim.

Marian Marek Drozdowski
Instytut Historii PAN

Wojna polsko-bolszewicka, rozpoczęta w styczniu 1919, została zakończona po roku i 9 miesiącach. Na południu linia rozejmowa biegła od Prypeci wzdłuż rzeki Słucz przez Bar i Derażnię ku granicy rumuńskiej. W trudnej sytuacji znalazła się armia Petlury, ponieważ Polska Delegacja Pokojowa, kierowana przez Jana Dąbskiego, za zgodą Rady Obrony Państw – Wincentego Witosa, zgodziła się podpisać pokój tylko z Ukrainą Sowiecką. Bolesnie odczuwał to Piłsudski, krytykując miękkie stanowisko Dąbskiego w trakcie rokowań. Dłatego 18 października 1920 r. wydał specjalny rozkaz pożegnalny do wojsk Ukraińskiej Republiki Ludowej, podkreślając, że armia polska pamięta krwawe walki, w których uczestniczyły wytrwale zarówno w dni zwycięstwa, jak i w godzinach próby wojska ukraińskie. Niosły one wysoko swój sztandar ze słowami: „za waszą i naszą wolność”, co jest wyznaniem wiary każdego uczciwego żołnierza.”

Po 18 października wojska Petlury, za zgodą Piłsudskiego, przesunęły się na wschód od linii rozejmowej i przez miesiąc walczyły z oddziałami bolszewickimi.

W r. Piłsudski przebywał w Kwaterze Głównej wojsk ukraińskich w Kamieńcu Podolskim, omawiając z Semeną Petlurą położenie

wojskowe i polityczne na Ukrainie. Piłsudski szczerze przedstawił mu sytuację, podkreślając, że Rząd Polski i naród polski nie chcą ryzykować nowej wojny z Rosją Sowiecką. Dlatego Wojsko Polskie za Zbrucz nie pójdzie, choć Armia Ukraińska otrzyma wszelką pomoc w uzbrojeniu i amunicji, jeśli przebijie się na wschód od Zbrucza. Nazajutrz w Kamieńcu Podolskim, w tajemnicy przed opinią publiczną, Piłsudski przyjął misję wojskowe Francji, Stanów Zjednoczonych, Bałachowicza i Wrangla na rozmowę o nowej sytuacji politycznej po podpisaniu zawieszenia broni.

Przed wyjazdem do Francji w towarzystwie ministrów Sapiehy i Sosnkowskiego przyjął Petlurę, by zapoznać go z celami swej francuskiej wizyty. Po jej zakończeniu 18 lutego 1921 r. w Belwederze poznał Petlurę i gen. Omelianowicza Pawlenkę z rezultatami tej wizyty, wyrażając przypuszczenie możliwości wznowienia walk na froncie wschodnim na wiosnę 1921 roku.

Po dłuższej przerwie, 15 maja 1921, Piłsudski odwiedził w Szczypiornie obóz internowanych tam żołnierzy ukraińskich, entuzjastycznie witany przez nich. Na zakończenie swego przemówienia powiedział: „Ja wasz przepraszam panowie, ja was przepraszam”. W rozmowie po tym przemówieniu podkreślił, że trzeba obóz zlikwidować i wracać do normalnego życia.

Był oburzony na żądania strony sowieckiej wydalenia z terytorium Polski S. Petlury, B. Sawinkowa i gen. S. Bułaka-Bałachowicza, zaznaczając publicznie 3 października 1921 r., że „jest to handel żywym towarem i że wydalenie odbędzie się wbrew jego woli.” Wydalony z Polski Petlura znalazł się w Paryżu, starając się bezskutecznie przekonać francuskie elity polityczne do poparcia niepodległościowych i demokratycznych aspiracji narodu ukraińskiego. Wcze-

śniej, zaniepokojony antyżydowskim zachowaniami niektórych żołnierzy swej armii, w specjalnym rozkazie potępił ich zachowanie. W 1926 r. został zamordowany, prawdopodobnie przez agenta sowieckiego wywiadu Schwarzbarda „za pogromy Żydów dokonane na Ukrainie za jego rządów.”

Przeżywając dramat agresji Federacji Rosyjskiej na nieodległą Ukrainę, polskie władze i polska opinia publiczna nie powinny zapominać o jednym sojuszniku w wojnie z Rosją bolszewicką lat 1919-1921 – Ukraińskiej Republice Ludowej, jej armii i jej dowódcach.

Armia Czynna Ukraińskiej Republiki Ludowej, walcząca u boku Wojska Polskiego, dzięki staraniom, atamana głównego Semena Petlury zaczęła formować się w lutym 1920 roku. Zaciągano do niej m. in. żołnierzy ukraińskich, którzy dostali się do niewoli polskiej w Galicji w latach 1918-1919, oraz żołnierzy rozbrajanych po przejściu linii frontu polskiej, wycofujących się pod naporem Armii Ochotniczej gen. Denikina i Armii Czerwonej. W kwietniu 1920 r. odtworzona armia URL dysponowała dwoma małymi dywizjami strzeleckimi: 2 Dywizją Strzelecką (3904 żołnierzy 11 dział i 56 ckm) i 6. Dywizją Strzelecką (2185 żołnierzy, 4 działa i 36 ckm). Niektóre wydzielone oddziały wspomnianych dywizji wzięły udział w ofensywie na Kijów. W czasie tej ofensywy na stronę polską przeszły dwie brygady strzelców siczowych, wcielone do Armii Czerwonej po upadku URL. Wydarzenia te związane były z działalnością gen. armii URL Michała Omelianowicza-Pawlenki (1878-1952). Po upadku Republiki pod naporem Armii Czerwonej nie złożył broni, na czele wiernych mu oddziałów przebił się na tyły frontu sowieckiego i zimą 1919-1920 r. dotarł do Dniepru, prowadząc walkę partyzancką. Wiosną 1920 r. dotarł do oddziałów polskich. Wkrótce został dowódcą armii URL sprzymierzonej z Polską. Walczył lojalnie, ciesząc się zaufaniem i szacunkiem Piłsudskiego, na prawym skrzydle wojsk polskich aż do podpisania rozejmu. Pozostawił cenne wspomnienia. Zmarł na emigracji w 1952 r. Jego zastępcą był Oleksandr Zagrodzki (1889-1929). Wcześniej był dowódcą 2. Wołyńskiej Dywizji Strzelców.

Do o twórców wojskowego sojuszu polsko-ukraińskiego zaliczyć należy wybitnego polityka URL Andrija Liwickiego, który już 30 października 1919 r. mówił z Piłsudskim o konieczności współpracy wojskowej przeciwko Rosji bolszewickiej.

Jednym z organizatorów armii URL był płk Marko Bezruczko (1886-1944), oficer zawodowy armii rosyjskiej, absolwent Akademii Sztabu Generalnego. Był szefem sztabu Korpusu Strzelców Siczowych. Dowodził 6. ukraińską Dywizją Strzelców, która była sformułowana w Brześciu z internowanych w Polsce żołnierzy ukraińskich i ochotników. W początkach czerwca 1920 r. liczyła około 5 tys. żołnierzy, w tym 2400 w stanie bojowym. Należała do najbardziej zdyscyplinowanych jednostek Armii URL. W czasie odwrotu skutecznie broniła linii Uży, Uborci i Styru, ponosząc wysokie straty. Wycofana do Chełmna wspierała obrońców Bugu. Przy stanie 350 żołnierzy broniła Zamościa. Po uzupełnieniach, w czasie ofensywy w Galicji Wschodniej maszerowała na Trembowłę i Tarnopol. We wrześniu 1920 r. toczyła walki pod Dereźnią.

Płk Bezruczko był lubianym przez żołnierzy ukraińskich i polskich dowódcą. Po zakończeniu wojny został w Polsce. Kierował w latach 1931-1935 Ukraińskim Towarzystwem Wojskowo-Historycznym.

W kwietniu 1920 r. powstała 2. ukraińska dywizja piechoty, składająca się z byłych żołnierzy Armii II URL, II Korpusu Armii Ochotniczej, który przekroczył linię frontu polskiego, i ochotników. Dywizją, która wzięła udział w ofensywie kijowskiej, dowodził płk G.

Udowyczenko. Pełny skład uzyskała pod Mohylewem i 10 maja została przemianowana na 3. Żelazną Dywizję Strzelecką.

Ukraińskim bohaterem walk z bolszewikami był płk Armii URL Hulej-Hulenko (1866-1921), były oficer armii rosyjskiej. W grudniu 1919 r. objął dowództwo nad 1. Zaporoską Dywizją Strzelców. Odznaczył się w walkach pod Zbruczem i Dniestrem. Po podpisaniu rozejmu organizował oddziały ukraińskie na terytorium Rumunii. W 1921 r. próbował, bezskutecznie, wznieść powstanie na Kijowszczyźnie. Po wzięciu do niewoli został rozstrzelany przez bolszewików.

Z polskiego punktu widzenia kontrowersyjnym bohaterem wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921 r. był płk Andrij Dołud, uczestnik wojny polsko-ukraińskiej 1918-1919. W 1920 r. był szefem sztabu URL i dowódcą 5. Chersońskiej Dywizji Strzelców, złożonej w większości z żołnierzy pochodzących z Galicji Wschodniej, niechętnych sojuszu z Polską. W czerwcu 1920 Dywizja broniła frontu nad dolnym Zbruczem, 27 lipca obsadziła front nad Seretem, 29 sierpnia 1920 r. kilkunastoosobowa grupa samodzielnie opuściła front i przez Pokucie wycofała się na terytorium Czechosłowacji. We wrześniu i październiku 1920 r. walczyła w składzie grupy gen. Udowyczenki. Po zakończeniu wojny płk Dołud wyjechał do Brazylii.

Innym kontrowersyjnym bohaterem wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921 r. był generał Armii URL Jurij Tiutiunnyk (1891-1929). W 1917 r. zorganizował w Symferopolu pułk ukraiński, następnie organizował oddziały kozackie gotowe walczyć z bolszewikami. W lipcu 1919 przeszedł ze swymi żołnierzami na terytorium Galicji. W 1920 dowodził 4. Ukraińską Dywizją Piechoty. Po zakończeniu wojny bezskutecznie chciał wznieść anty-bolszewickie powstania na Ukrainie. W miejscowości Bazar 359 schwytych Kozaków bolszewicy rozstrzelali. W 1924 r. wrócił na Ukrainę, wstąpił do Armii Czerwonej i wykładał strategię i taktykę w szkole dowódców w Charkowie.

Interesującą kartą współpracy z Wojskiem Polskim w czasie wojny polsko-bolszewickiej ma 3. Żelazna Ukraińska Dywizja Piechoty Armii URL. Gen. Udowyczenki. Powstał po przemianowaniu 2. Ukraińskiej Dywizji Piechoty. W czerwcu 1920 r. Dywizja toczyła walki odwrotowe na Ukrainie. W lipcu 1920 broniła linii Zbrucza pod Hosiatynem i Sidorowem, wspierając polską 12. Dywizję Piechoty. Później walczyła nad Seretem i Dniestrem. W drugiej połowie września 1920 r. brała udział w ofensywie w Galicji Wschodniej, a 15 września sforsowała Dniestr i przebrała front rosyjski. 20 września wyzwołała Kamieniec Podolski i ruszyła na Nową Uszycę-Bar. Po zawieszeniu broni szykowała się do zajęcia Jampola. Wysokie straty Dywizji spowodowały załamanie się planów ukraińskiej ofensywy i klęskę Armii URL.

Do znanych osiągnięć kawalerii polskiej w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1920 dołączyła Samodzielna Dywizja Kawalerii Armii URL, sformowana w drugiej połowie lipca 1920 r., dowodzona przez płk Omelianowicza Pawlenkę. Brała ona udział w obronie Zbrucza i w bitwie pod Husiatynem. W sierpniu walczyła pod Manaterzyskami. 15 września 1920 przerwała front i wyszła na skrzydło oddziałów bolszewickich, walczących z polską 8. Dywizją Piechoty. Od 25 do 28 września uczestniczyła w walkach o Płoskirów i Starokonstantynów.

UWAGA. Powyższy tekst publikujemy po raz drugi, by z okazji Święta Niepodległości przypomnieć, jak układały się kiedyś polsko-ukraińskie relacje, co jest rzeczą ważną również z dzisiejszego punktu widzenia.

Aneks

Wyżsi dowódcy Armii Czerwonej, działający na terenie Ukrainy w 1919-1920, ofiary czystek stalinowskich w 1937-1939 roku:

- Grigorij Chachanian (1895-1939), dowódca dywizji i korpusu;
- Tichon Chwiesin (1894-1938), dowódca 8. Armii na południu;
- Aleksander Grigorewicz Golikow (1896-1937), dowódca grupy uderzeniowej 12. Armii (grupa Golikowa);
- Siergiej Jefimowicz Gribow (1895-1938), dowódca 8. Dywizji Strzelców;
- Jona Jakir (1896-1937), dowódca grupy uderzeniowej 14 armii na Froncie Południowo-Zachodnim;
- Aleksander Jegorow (1883-1939), dowódca Frontu Południowo-Zachodniego, marszałek ZSRR;
- Siergiej Kamieniew (1881-1936) od lipca 1919 r. do 1924 r. Naczelnny Dowódca Sił Zbrojnych Rosji Sowieckiej;
- Paweł Jefimowicz Kniagnicki (1884-1937) w 1920 r. dowodził 58. Dywizją Strzelecką;
- Awgust Kork (1887-1937), dowódca 15. armii na Froncie Zachodnim;
- Nikołaj Nikołajewicz Kuźmin (1883-1938), dowódca 12. Armii na froncie polsko-sowieckim;
- Siergiej Miezeninow (1890-1937), podczas wojny z Polską dowodził 12. Armią;
- Nikołaj Pietuń (1876-1937), szef sztabu Frontu Zachodniego i Frontu Południowo-Zachodniego;
- Watalij Markowicz Primakow (1897-1937), dowódca I Konnego Korpusu Czerwonych Kozaków;
- Witowt Kazimierowicz Putna (1893-1937), dowódca resztek 16. i 3. Armii;
- Piotr Iwanowicz Smirnow (1897-1939), dowódca Floty Dnieprzańskie;
- Nikołaj Sołohub (1883-19370), dowódca 16. Armii;
- Jeromin Piotrowicz Uborewicz (1896-1937), dowódca 14. i 13. Armii;
- Józef Unslicht (1879-1938), członek Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polskiego w Białymstoku, jeden z organizatorów polskiej Armii Czerwonej;
- Gaspar Karapietrowicz Woskanow (1886-1937), dowódca 4. Armii, a następnie 2. Armii Pracy.

**TANI SERWIS
KOMPUTEROWY
18 zł/h, 24 h
Dojazd 0 zł
506 480 505**

KUPNO-SPRZEDAŻ

**ANTYKWARIAT KUPI
ZA GOTÓWKĘ
ANTYKI, OBRAZY, SREBRA,
MILITARIA I INNE
UL. DĄBROWSKIEGO 1
22 848-03-70 601-352-129**

ANTYCZNE meble, obrazy,
srebra, plater, odznaczenia,
szable, książki, pocztówki,
504 017 418

MOTO

CAŁE i uszkodzone kupię,
504 899 717
SENIOR kupi samochód
średniej klasy w dobrym stanie
(ok. 10-15-letni), 786 992 860

NAUKA

HISZPAŃSKI, 507 087 609
MATEMATYKA, FIZYKA,
691 502 327

NIERUCHOMOŚCI

PROPERCO.pl
NIERUCHOMOŚCI

**BIURO
NIERUCHOMOŚCI**

tel: 22 100 57 00
kom: 888 889 661

Warszawa, ul. Brylowska 2

KUPIĘ las koło Prażmowa,
602 770 361

PIĘKNE działki rekreacyjne
leśne k. Prażmowa, 602 770 361,
791 394 794

SPRZEDAM 4,30 ha na granicy
gminy Prażmów i gminy Chynów,
608 867 053

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI

"Van Der Zaal"

pilnie i okazjnie sprzedaje tematy:
Pełną ofertę wraz ze zdjęciami
otrzymasz drogą mailową.
Tel.: 601 720 840

Mieszkania: sprzedaje:

• Mokotów, 147 m², 5 pok.
ul. Cybernetyki, ochrona, garaż,
wysoki standard, 601 720 840

• Mokotów, 155 m², penthouse
4 pok., stan deweloperski,
601 720 840

• Powiśle, 49 m², 3 pok.,
c. 610 tys. zł, 601 720 840

• Dolna, 41 m², 2 pok.,
c. 510 tys. zł, 601 720 840

• Ursynów, 65 m², 3 pok.,
cegła, c. 740 tys. zł, 601 720 840

• Włochy, 71 m², 3 pok.,
c. 805 tys. zł, 601 720 840

**DUŻY WYBÓR DOMÓW:
Sadyba, Mokotów, Wilanów,
Powsin, Konstancin.
Zapraszamy do współpracy,
601 720 840**

Domowy:

• **Dom Konstancin**, 70 m²
+ możliwość rozbudowy, cisza,
spokój, c. 780 tys. zł, 601 720 840

• **Dom Górny Mokotów**, do
remontu, 2,5 mln zł do neg.,
601 720 840

• **Dom** ok. Góry Kalwarii,
w stanie surowym 230 m² na
działce 1300 m². Cicha, spokojna
okolica, tylko 350 tys. zł,
601 720 840

• **Konstancin**, rezydencja 400
m²/3500 m², starodrzew, wysoki
standard, 601 720 840

• **Konstancin Skolimów**
190/1200m², ładny zadbane dom,
do wprowadzenia, 601 720 840

• **Mokotów Górny**, atrakcyjne
domy na sprzedaż, od 200 do 450
m², 601 720 840

• **Mokotów Górny** dom,
300 m², świetny punkt,
601 720 840

• **Piaseczno Gołków**, 80 m²
dom, działka 500 m², c. 630 tys. zł,
601 720 840

• **Sadyba**, 550 m², dom do
rozbudowy lub zburzenia pod
apartamentowiec, c. 3 mln zł,
601 720 840

• **Ursynów**, pół bliźniaka,
610 m² na mieszkanie lub biuro,
c. 3,8 mln zł, 601 720 840,

• **Zalesie Dolne**, piękna
rezydencja 310/3500 m²: piękny
ogród, piękny dom, 601 720 840

• **Zalesie k. Piaseczna**,
190m²/400 m², pół bliźniaka,
stan deweloperski, piękna działka,
c. 1,3 mln zł do negocjacji,
601 720 840

Działki:

• **Działka** 1600 m²
k.Konstancina (5 km), pod
budowę domu, ładna, zielona,
cisza, spokój, świetna cena,
601 720 840

• **Konstancin**, działka 3300 m²,
strefa A, dobra cena, 601 720 840

• **Chyliczki**, działka 5000 m²
pod 5 bliźniaków, dla dewelopera
lub mniejsze części po 1250 m²
każda, 601 720 840

• **Chyliczki** 5700 m² pod mini
osiedle bliźniaków lub pod
rezydencję, 601 720 840

• **Wesoła** 63 000 m²,
inwestycyjna, blisko autostrady,
601 720 840

• **Wilanów**, 5000 m², pod
bud.jednorodzinne, ładna działka,
601 720 840

Do wynajęcia:

• **Mokotów**, ul. Belwederska,
4 pokoje, 108 m², do wynajęcia
6500 zł/m-c, 601 720

• **Mokotów**, 90 m², 3 pokoje,
z windą, wysoki standard, garaż,
k. metra, c. 7000 zł., 601 720 840

• **Ochota**, Grójecka/Banacha,
kawalerka 33 m² z oddzielną
kuchnią, c. 2400 zł,
tel. 601 720 840

Lokale handlowe:

• **Centrum 58 m²** z dobrym
najemcą, tylko 830 tys., zł.
601 720 840

• **Biedronka**, z najemcą.
Wieloletnia umowa, 601 720 840

• **Biurowiec**, 3000 m²,
Warszawa, dobry standard,
z parkingiem na 75 samochodów,
możliwość kupna 1/2 biurowca,
601 720 840,

• **Grochów**, ok. Ronda
Wiatraczna 240 m², do wynajęcia,
18 tys. zł/m-c lub sprzedaż,
c. 2,5 mln. zł, 601 720 840

• **Lokal** 240 m², Grochów,
sprzedaż c. 2,8 mln zł, 601 720 840

• **Lokal** handlowy 120 m²,
z najemcą, okolice Nowego
Światu, 601 720 840

• **Mokotów** 70 m², lokal
z najemcą, gastronomia, c. 1 mln
550 tys. zł brutto, wynajęty na
10 lat, 601 720 840

• **Sadyba**, lokal handlowy
110 m² do wynajęcia, wysoki
standard, witryny przy głównej
ulicy, 601 720 840

• **Ursynów**, 82 m², lokal
handlowy z wieloletnim najemcą –
na sprzedaż, 601 720 840

• **Ursynów-Kabaty**, 128 m² lokal
z witrynami, dobry punkt, do
wynajęcia, 11 tys/m-c, 601 720 840

• **Żoliborz**, 75 m², wynajęty
na 10 lat, z najemcą,
c. 1 mln 650 tys. zł, 601 720 840

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI

"Van Der Zaal"

pilnie szuka dla swoich klientów:
mieszkań, apartamentów,
domów, rezydencji,
niezabudowanych działek gruntu
w południowej części Warszawy
(Konstancin, Piaseczno i okolice,
Sadyba, Wilanów, Mokotów,
Stegny, Ursynów, itd.).
Tel.: 601 720 840

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI

"Van Der Zaal"

pilnie poszukuje mieszkań
dwupokojowych, trzypokojowych
i czteropokojowych
do kupna bezpośrednio,
tel.: 601 720 840

POGRZEBOWE

NAGROBK
już od 3999 zł

22/214 06 31
500 290 360
EKSPOZYCJA
Wólka Węglowa
ul. Palisadowa 15

PRACA

ZATRUDNIĘ ślusarza
spawającego. 601 23 72 91

USŁUGI

AAA MALOWANIE,

remonty,
glazurnictwo,
panele,
669 945 460
tanio

AA GLAZURA, terakota,
remonty, 794 781 765

ANTENY TV SAT. Profesjonalne
usługi RTV. Zadzwoni: 501 700 315

BEZPŁYŁOWE cyklonowanie,
malowanie, gładzie 22 756 57 63,
502 093 588

BUDOWA domów, rozbudowy,
tel. 730 358 998

CYKLONOWANIE, 698 185 911
DEZYNSEKCJA, skutecznie,
22 642 96 16

DOCIEPLANIE budynków,
poddaszy, mycie i malowanie
elewacji, podbitka, 25 lat,
doświadczenia, 501 624 562

DOCIEPLANIE budynków,
szybko, tanio, solidnie,
tel. 502 053 214

HYDRAULIKA, gaz, elektryka,
602 651 211

HYDRAULIK, naprawy,
510 128 912

HYDRAULIK, pełen zakres,
601 81 85 81

KOMPUTERY

pogotowie,
ul. Na Uboczu 3,
tel. 22 894 46 67, 696 37 37 75

MALOWANIE, hydraulika,
remonty, 501 050 907

MOSKITIERY,
602 380 218

**NAPRAWA LAPTOPÓW
ELEKTRONIKA KOMPUTERY
CENTRUM SERWISOWE
ul. Meander 2 A**

668 108 222

**NAPRAWA SPRZĘTU
AUDIO-TV-VIDEO**

**SONY, PANASONIC,
LG, SAMSUNG
I INNE**

ul. Meander 2 A
668 108 222

pon.-pt. 11-19, sob. 10-14

NAPRAWA

MASZYN DO SZYCIA

DOJAZD GRATIS
tel. (022) 844 81 58

NAPRAWA 24h

**chłodnie
lodówki
kostkarki
do lodu
603-584-876**

NAPRAWA lodówek,
602 272 464

NAPRAWA lodówki, pralki,
502 562 444

NAPRAWA pralek
BOSCH, SIEMENS,
WHIRPOOL, itp.,
22 644 52 59,
501 122 888

OKNA,
naprawy,
serwis,
787 793 700

POKRYCIA dachowe,
tel. 730 358 998

PRANIE
dywanów,
wykładzin, kanap,
mycie okien,
669 945 460

PRZEPROWADZKI, pakowanie,
magazynowanie, 22 664 30 30;
693 169 661 Połec

REMONTY, budowlane,
ogrodzenia, 513 137 581

REMONTY, malowanie,
hydraulika, 501 050 907

ROLETY,

plisy, żaluzje, producent,
602 380 218

STOLARKA, pełny zakres,
naprawy, 22 641 54 84; 601 751 247
STOLARSTWO, 505 935 627

ZDROWIE

ESPERAL odtrucia, gabinet,
dojazd, 503 126 416

Tusze, Toner
Oryginalne, Zamienniki, Regeneracja

**BEZPŁATNA
DOSTAWA
DO FIRM
na Ursynowie!**

tel. 22 208 00 00 ul. Meander 2a, Pasaż Natoliński

STOMATOLOGIA

• stomatologia zachowawcza
dorośli i dzieci

• protetyka
• ortodoncja
• chirurgia - implanty
• protezy natychmiastowe
• ekspresowe naprawy protez
• leczenie kanałowe pod mikroskopem
• pantomogram

PEŁNY ZAKRES

ul. Miklaszewskiego 9
☎ (22) 641 22 77,
☎ (22) 446 55 91

ul. Pileckiego 132
☎ (22) 894 58 68
• RTG

www.kaldent.pl

UMOWA z NŹZ PROTETYKA
ORTODONCJA na NŹZ
LECZENIE

pon.-pt. 9-19, sob. 9-13
KARTA STAŁEGO PACJENTA - BONIFIKATY

IMAKO 606 528 720
Agencja Reklamowa

SZRONIENIE SZYB

FOLIĄ GLASS DECOR

**OZNACZANIE MIEJSC
PARKINGOWYCH**

**W SPRAWIE
OGŁOSZEŃ DROBNYCH
PROSIMY DZWONIĆ
POD NUMER
509 586 627
passa@passa.waw.pl**

EKO-BUD

tel: 22 / 787 19 10
komórkowy: 602 627 232

okna@eko-bud.com.pl

okna drzwi rolety parapety
bramy garażowe

SPRZEDAŻ * MONTAŻ * DORADZTWO

BIURO HANDLOWE
WARSZAWA-URSYNÓW
ul. Roentgena 45, lok 4B
tel/fax: 22 / 644 73 63
ursynow@eko-bud.com.pl

BIURO HANDLOWE
WOŁOMIN
ul. 1-go Maja 26B
tel/fax: 22 / 787 1646
wolomin@eko-bud.com.pl

vetrex
okna premium

WIŚNIEWSKI

POL-SKONE

GERDA Okna powiatowa spółka z o.o.

Krzysztof Zanussi w Domu Sztuki

1 grudnia w ursynowskim Domu Sztuki będziemy gościć Krzysztofa Zanussiego. Wstęp na spotkanie autorskie z reżyserem, które rozpocznie się o godzinie 18.30, jest bezpłatny.

Podczas wizyty wybitny artysta opowie o swoich doświadczeniach ze świata filmu i o pracy wykładowcy na ursynowskiej Uczelni Łukaszewski. Uczelnia na terenie Domu Sztuki prowadzi warsztaty dla studentów poddyplomowych kierunków „Malarstwo i Historia Sztuki”. To jeden z jej najciekawszych kierunków nauczania, który przyciąga pasjonatów kultury i sztuki z całej Polski. W ofercie Uczelni Łukaszewski znajdują się także studia licencjackie, poddyplomowe i MBA, w ramach których prowadzone są zajęcia m.in. z kinematografii, historii filmu, zarządzania ochroną zabytków czy instytucjami kultury.

W gronie jej wykładowców znajdują się wybitni ludzie kultury, mediów oraz świata polityki, a także eksperci z zakresu ekonomii, zarządzania, administracji czy bezpieczeństwa publicznego.

Spotkanie z Krzysztofem Zanussim połączone będzie z projekcją jednego z filmów reżysera.

Jednocześnie będzie można poznać się z ofertą edukacyjną Uczelni Łukaszewski. Zapraszamy więc do Domu Sztuki Spółdzielni Mieszkaniowo-Budowlanej „Jary” przy ul. Wiolinowej 14 już 1 grudnia o godz. 18.30.

Więcej informacji o Uczelni Łukaszewski na stronie <https://www.ul.u.edu.pl/>.

Kronika Stróżów Prawa

Narkotyki miał także w mieszkaniu

Policjanci z wydziału wywiadowczo-patrołowego zatrzymali 26-latkę podejrzaną o posiadanie środków odurzających. Mężczyzna siedzący w aucie przy ul. Postępu zauważyli mężczyznę siedzącego za kierownicą zaparkowanego tam volkswagena. Na widok policjantów o mało nie schował się pod kierownicą. Mając uzasadnione podejrzenie, że mężczyzna może mieć coś do ukrycia funkcjonariusze postanowili to sprawdzić. W samochodzie czuć było zapach odpowiadających marihuanie. Mężczyzna zachowywał się nerwowo i opryskliwie. Wytykał policjantom, że czepiają się porządnego obywatela, a mogliby się zająć przestępcami. Mężczyzna artykułował, że uczciwie pra-

czynności w mieszkaniu podejrzanego funkcjonariusze znaleźli kolejną część nielegalnego suszu oraz białej substancji oraz dwie wagi elektroniczne.

Kilka minut przed godziną 9.00 policjanci patrolujący rejon ulicy Postępu zauważyli mężczyznę siedzącego za kierownicą zaparkowanego tam volkswagena. Na widok policjantów o mało nie schował się pod kierownicą. Mając uzasadnione podejrzenie, że mężczyzna może mieć coś do ukrycia funkcjonariusze postanowili to sprawdzić. W samochodzie czuć było zapach odpowiadających marihuanie. Mężczyzna zachowywał się nerwowo i opryskliwie. Wytykał policjantom, że czepiają się porządnego obywatela, a mogliby się zająć przestępcami. Mężczyzna artykułował, że uczciwie pra-

kuje oraz płaci podatki i nie powinien być kontrolowany. Jego protesty i deklaracje o uczciwości szybko zostały skonfrontowane ze znalezioną w samochodzie marihuaną oraz mefedronem. Policjanci zabezpieczyli kilka woreczków substancji psychoaktywnych i zatrzymali mężczyznę, z którym pojechali do jego mieszkania. Podejrzanego niechętnie wpuścił funkcjonariuszy do mieszkania, a jeszcze niechętniej policyjnego psa, wyszkolonego do odszukiwania narkotyków, który bez trudu odnalazł litrowy słoik z nielegalnym suszem oraz woreczki z białym proszkiem w postaci mefedronu.

Podejrzanego podatnika trafił do policyjnego aresztu. Następnego dnia usłyszał zarzuty, za które teraz sąd może go skazać na 3 lata więzienia.

List ● List ● List ● List ● List ● List ● List

Kiedy naprawa bywa... bezcenna

W Internecie w dn. 17.10.2020 r. ukazała się z pozoru mało znacząca historyjka (film i rozmowa w InterMarché Łowicz) o tym, jak to warszawski myśliciel poszukiwał w Łowiczu czynnego w niedzielę zakładu, który pomoże w odszukaniu w telefonie komórkowym aplikacji niezbędnej do słuchania bieżących informacji z kraju, podawanych w TOK FM.

Po długich rozpytywaniach dowiedziałem się, że w niedzielę czynny jest w Łowiczu w InterMarché punkt naprawy komórek telefonicznych. Pojechałem do Łowicza i po odnalezieniu IM z wielką radością zauważyłem, że taki punkt usługowy właśnie w niedzielę funkcjonuje. Zgłosiłem swoją prośbę, a pracownik - sympatyczny znawca usterek, m. in. w komórkach, odnalazł usterkę i po niedługim czasie naprawił mi wadliwą moją komórkę. Prawda, że bardzo się ucieszyłem z szybkiej naprawy i spytałem o cenę naprawy. 100 zł!?! Wyraziłem pogląd, że za taką krótką naprawę 100 zł to jednak dość drogo, ale dla mnie ważny było jednak, że będę mógł słuchać na ambonie wiadomości radiowych. Powiedziałem że chociaż drogo, zapłacę kartą. Podano mi kasę do zapłaty, a tam widoczna okazała się opłata 0 złotych!. Ten fakt zgłosiłem i otrzymałem odpowiedź, że za taką usługę pobierają w IM w Łowiczu właśnie zero złotych !!To był dla mnie szok. Zażądałem wręcz stanowco opłaty. Bez skutku. A 100 zł, które mi pierwotnie zaproponowano, potraktowano jako żart. W ten sposób b. zadowolony z usługi pojechałem do lasu na swoją ambonę.

Gdy wróciłem z polowania, córka pokazała mi całą mój pobyt i rozmowę nagraną w internecie. Była to humorystyczna historyjka o usługowym punkcie IM w Łowiczu. Podana do wiadomości w internecie historyjkę przeglądnęło w Polsce ok. 2 mln osób (!?), które dopisały swoje liczne uwagi do tej pozornie bez społecznego znaczenia historyjki.

Wspomnę więc inną ciekawą historię – z naprawą mojej uszkodzonej instalacji klimatyzacyjnej w samochodzie. W najbliższym warsztacie naprawczym oświadczono mi, że nawaliła pompa instalacji. Naprawa wymagała specjalistycznego zakładu elektrycznego. Zgłosiłem się więc do takiego zakładu na warszawskim Mokotowie, gdzie właściciel potwierdził miejsce awarii i stwierdził, że może za kilka dni dokonać naprawy. Spytałem też o koszt. Usłyszałem – od 1000 do 3000 złotych! Szok, ale co mogłem zrobić? Po zastanowieniu wyraziłem więc zgodę na termin i cenę naprawy. Wracając do domu postanowiłem jednak zjechać do innego zakładu o podobnym profilu naprawczym (klimatyzacja – Ursynów ul. Fosa 39 – B. Ciosek). Spytałem o termin i cenę naprawy mojej klimatyzacji w samochodzie. Pracownik, p. Jarek zbadał awarię przy pomocy komputera. Trwało to sprawdzanie ok. 15 minut. Otworzył maskę samochodu, poprawił ręcznie bezpiecznik od klimatyzacji.

Sprawdził działanie klimatyzacji w moim samochodzie i oświadczył „awaria usunięta”. Wielce wręcz zdumiony spytałem o cenę naprawy. Usłyszałem – NIC nie płacę?!?! Jako głuchawy senior (90 lat) poprosiłem o powtórzenie opłaty. Usłyszałem ponownie – nie ma opłaty!!!

Jako działacz senioralny (Dzielnicy Rada Seniorów-Ursynów) kończę to moje zdarzenie dla seniorów w szczególności następującą refleksją:

Szanowny seniorze! Zanim zdecydujesz się na naprawę np. samochodu (i nie tylko), sprawdź zaproponowaną ci cenę co najmniej w kilku zakładach. Sam się przekonasz, jak wyliczane są różnorodne ceny za tę samą usługę i jak potrafią warsztaty te usługi zniekształcać i podnosić ceny. Ja zrobiłem ca 1000 zł! Taka suma ma znaczenie nie tylko dla seniora.

Sławomir Litwin

Łatwo nie będzie...

Nagrodę za rozwiązanie otrzymuje **Barbara Zajac**
Odpowiedzi proszę zgłaszać telefonicznie 22 648-44-00
we wtorek między godz. 12.00 a 12.30.
Nagrodę można odebrać w środę w godzinach 11-20.

8	9			2			6
1					9		
		7		4		5	
				3	4		8
			7	1			
6	9	2					
	5	2			7		
		8					9
4		6				2	5

	2	5					
4		7	9	2		1	
			3				
	3		1				2
		6			7		
	8			6		3	
				4			
	7		6	3	9		2
					6	7	

Ważne telefony

Ursynów

Urząd Dzielnicy
al. Komisji Edukacji Narodowej 61
Centrala 22 443 71 00
fax 22 443 72 91
Informacja Wydziału Obsługi
Mieszkańców

22 443 72 00
22 443 71 56
22 443 73 01
Policja 603 19 78 lub 112
Ośrodek Pomocy Społecznej
22 544 12 00

Miejskie Centrum Kontaktów
Warszawa (czynne całą dobę
przez 7 dni w tygodniu) 19115

Mokotów

Urząd Dzielnicy
ul. Rakowiecka 25/27
22 443 64 00

Wydział Obsługi Mieszkańców
22 443 65 00
22 443 65 01

Urząd Skarbowy
Pogotowie Ratunkowe 999
22 844 04 46

Policja 22 603 11 88
Straż Miejska 986, 22 649 40 90
Straż Pożarna 998, 22 844 00 71

Wilanów

Urząd Dzielnicy
ul. Franciszka Klimczaka 2
22 44 35 000

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Przyczółkowa 27A
22 648 22 26

Policja 22 842 32 61
Straż Miejska 986, 852 16 00
Straż Pożarna 22 596 71 40

Piaseczno

Urząd Miasta i Gminy
ul. Kościuszki 5
701 75 00

Starostwo 757 20 51
Powiatowe 726 67 00
Urząd Skarbowy 999
Pogotowie Ratunkowe 535 91 93

Policja 997
756 70 16...18
Straż Miejska 701 76 95
986

Straż Pożarna 998, 756 72 43
Pogotowie Gazowe 992
Pogotowie Elektryczne 701 32 20

Pogotowie Wodno
- Kanalizacyjne 603 309 399

Konstancin-Jeziorna

Urząd Gminy
ul. Piaseczyńska 77
22 484 23 00, 22 484 23 10

Policja 997, 756 42 17
Straż Miejska 757 65 49
Straż Pożarna 998, 750 18 19

Pogotowie 999, 756 75 11

Lesznowola

Urząd Gminy
ul. Gminna 60
757-93-40 do 42;
757-92-71; 757-90-02;
faks 757-92-70

Pogotowie Ratunkowe 999
Pogotowie Ratunkowe
(całodobowy ostry dyżur)
ul. Kościuszki 9
756-75-11

Ośrodek Zdrowia
w Nowej Iwicznej
Ośrodek Zdrowia
w Magdalence
757-99-64

Ośrodek Zdrowia
w Mrokowie
756-15-92

Ośrodek
Pomocy Społecznej
757 92 32
Policja 997

757-93-90, 757-93-86
Komenda Powiatowej Policji
756-70-17, 756-75-01

757-05-98,
757-22-27

Ochotnicza Straż Pożarna
w Mrokowie 756-15-25
w Nowej Woli 756-73-10

Straż Miejska 986, 750-21-60
Pogotowie gazowe 992, 750-38-85
Pogotowie energetyczne 991

756-30-53, 756-30-54
Pogotowie
wodno-kanalizacyjne 994

Dom Kultury SMB "IMIELIN"
zaprasza na koncert w wykonaniu zespołu

DEREŃ
„I znowu jesień...”

scenariusz i reżyseria - Krystyna Wysocka-Kochan.
opracowanie muzyczne - Franciszek Jasionowski

Gościnnie wystąpi: **WOJCIECH DĄBROWSKI**

Występują: Malgorzata Gańko, Patrycja Krysińska, Barbara Kucińska, Anna Mytko, Marta Pisarska, Marzena Pohorecka, Barbara Śmigiełska, Natalia Śmigiełska, Katarzyna Zarzycka, Marcel Babadianow, Maciej Buczyński, Czesław Mrozowski, Tadeusz Pyrkowski.

Sobota, 12 listopada 2022 r., godz. 18.00
Dom Kultury "IMIELIN", ul. Dereniowa 6
WSTĘP WOLNY
tel. (22) 641 19 15, www.dkimielin.pl

Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików
(22) 828-04-94, pon.-pt. 8-16
Punkt Informacyjny - Kontaktowy AA (22) 616-05-68,
pon.-pt. 16-21
Infolinia AA
0-801 033 242, pon.-pt. 8-21

2-12.11.2022

27

URODZINY

E.Leclerc URSYNÓW

DODATKOWY KUPON LOTERII!

CHCESZ DOSTAĆ DODATKOWĄ SZANSĘ NA NAGRODY?

- 1 Zeskanuj ten kod QR
- 2 Pobierz DODATKOWY KUPON LOTERII na swój telefon
- 3 Przyjdź z nim do sklepu i zeskanuj w terminalu w dniach 2-12.11.2022

ZAPRASZAMY...NAGRODY CZEKAJĄ!

Szczegóły loterii znajdziesz w regulaminie w sklepie.

